

ATATÜRK KİTAPLIĞI SÜRELİ YAYIN İZLEME FİŞİ

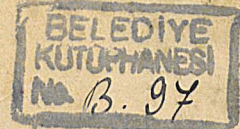
Adı: KIRIM
 Diğer Adları: İlmî, edebî, ictimai mecmua
 Yayıncı: Matbaa-i Orhoniyye
 Adres: Rabi'î Cadd. no: 40
 Müdür: A. Halil
 Müberrir: S. İzzet

YER NO: 8.97
 SÜRE: On beş gün
 ABONE
 No:

YIL	AY	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411	2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418	2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425	2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432	2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439	2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446	2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453	2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460	2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467	2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474	2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481	2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488	2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586	2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593	2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600	2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607	2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614	2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621	2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628	2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635	2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642	2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649	2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656	2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663	2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670	2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677	2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684	2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691	2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698	2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705	2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712	2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733	2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740	2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747	2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754	2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761	2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768	2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775	2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782	2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789	2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796	2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803	2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810	2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817	2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824	2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831	2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838	2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845	2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852	2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859	2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866	2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873	2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936	2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978	2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985	2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992	2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999	3000	3001	3002	3003	3004	3005	3006	3007	3008	3009	3010	3011	3012	3013	3014	3015	3016	3017	3018	3019	3020	3021	3022	3023	3024	3025	3026	3027	3028	3029	3030	3031	3032	3033	3034	3035	3036	3037	3038	3039	3040	3041	3042	3043	3044	3045	3046	3047	3048	3049	3050	3051	3052	3053	3054	3055	3056	3057	3058	3059	3060	3061	3062	3063	3064	3065	3066	3067	3068	3069	3070	3071	3072	3073	3074	3075	3076	3077	3078	3079	3080	3081	3082	3083	3084	3085	3086	3087	3088	3089	3090	3091	3092	3093	3094	3095	3096	3097	3098	3099	3100	3101	3102	3103	3104	3105	3106	3107	3108	3109	3110	3111	3112	3113	3114	3115	3116	3117	3118	3119	3120	3121	3122	3123	3124	3125	3126	3127	3128	3129	3130	3131	3132	3133	3134	3135	3136	3137	3138	3139	3140	3141	3142	3143	3144	3145	3146	3147	3148	3149	3150	3151	3152	3153	3154	3155	3156	3157	3158	3159	3160	3161	3162	3163	3164	3165	3166	3167	3168	3169	3170	3171	3172	3173	3174	3175	3176	3177	3178	3179	3180	3181	3182	3183	3184	3185	3186	3187	3188	3189	3190	3191	3192	3193	3194	3195	3196	3197	3198	3199	3200	3201	3202	3203	3204	3205	3206	3207	3208	3209	3210	3211	3212	3213	3214	3215	3216	3217	3218	3219	3220	3221	3222	3223	3224	3225	3226	3227	3228	3229	3230	3231	3232	3233	3234	3235	3236	3237	3238	3239	3240	3241	3242	3243	3244	3245	3246	3247	3248	3249	3250	3251	3252	3253	3254	3255	3256	3257	3258	3259
-----	----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

مَجْمُوعَةُ عَمَلِيَّاتِ
طامه

علمی ، ادبی ، تاریخی و اجتماعی مجموعہ

مدبری : س. س. سودی

مستدركات

طوتديغز يول مجموعه
 قريم ايچون [شعر] شوق بكتوره
 بويوك نوركلېكى پارچالانلر كيملردر؟ عمر سيفالدين
 چاريزمك خورطلامه-سى احتمالى جلال نورى
 اتحاد اسلامه دوغرى سامى زاده ثريا
 بويوك (غصبرنسكى) نك تذكير نامى عبدالحميد شمل
 قارادكز وقريم صوبصالى اوغلى اسماعيل صبحى
 بوزاغازى كراى خان حسام كراى
 جعفر سيد احمد بكر زاده حمدى
 قريم مجموعه سنه [بر مكتوب] جعفر سيد احمد
 جلى جهان افندى مرحوم ع . ك . هانف
 باغچه سراى سيد جليل
 خلقى ادبياتدن [سفرنامه] ادب افندى مرحوم
 قريمليك رؤيا-سى معلم فوزى آلطوق

اسقانیول

مصعب ورحانیہ

فیضانی : ۵ غروش

كله جك نسخه مزده :

حليم ثابت بلك [تورك برلكي يولنده ..] مقاله سيله رضا توفيق ، كوپريلي زاده محمد فؤاد ، حمدالله صبحي
آغا اوغلي احمد بلكرك مقاله لري بولنه جقدر .

اداره خانه سی : باب عالی جاده سی
نومرو ۵۰ سودی

مسدکمه موافق اولان مقالات
ومعلومه صفحه لریمز آجیق در
کوندرین یازیلر درج ایدلسون
ایده سون اعاده اولونماز.

مجموعه عربی

حامد

شیمیلک اوره بشی کونمه یردفه نشر اولنور
علمی ، ادبی ، تاریخی و اجتماعی مجموعه

آبونه شرطلری : عثمانلی مملکتلری
ایچون سنه لیک ۱۲۰ غروش
اجنبی مملکتلر ایچون ۳۰ فرانق

اعلان : شرائطی ماهیتنه کوره
قرارلاشدیریلیر .

طوتدیغمز یول !

شدتلی بر جریان موجود اولدینی حالده ، بوجریان پک چوق
موانه تصادف ایلکده ایدی . حالوکه روس انقلاب کیرینک
تولید ایتدیکی دور جریتمه بوجریان تمامیه کندی کونسترمش
وبوندن بش آلتی سنه اول روسیه ده حیقان غزته لرك لسانیه
تورکجه یه یاقلاشمق خصوصنده - شمدیکی غزته لرك لسانلری
آره سنده پک بیوک ، پک باهر فرقلر کورلمکده بولنمشدر .
توران عرقه منسوب ملت لرك یکدیگریته تقرب خصوصنده کی
تمایلنک شدتیه ، لسان خصوصنده کورولمکده اولان تسکامل
انک بیوک بر دلیل تشکیل ایدر .

(قریم مجموعه سی) بوتمایله خدمت ایدمک و عثمانلی
تورک لریله روسیه مسلمانلری آره سنده بر رابطه علمیه و حرثیه
تأسیسنه چالیشه جقدر .

بومساعیسنده (قریم مجموعه سی) تورک و تاتار کلماتنک
الفاظی اوزرنده اصرار ایتمکدن صرف نظرله بونی افکارک
تسکامل تدریجیسنه براقه جق و بو کون کندیلرینه کرک
تورک و کرک تاتار عنوانی ویره نلرک عرقا ، تاریخاً برملت
افرادندن اولدقلری ، قان و جان قرده شی بولندقلری فیکرینک
تعممی نقطه سنه عطف اهمیت ایدمک و جاهل بر زمانلرده کی
سقیم بر تربیه نک نتیجه محصولی اولان افکارک اورتهدن قالقهرق
بو ، یکدیگریله قوجا قلاشمه سی ، اتحاد ایتمه سی ایجاب ایدن
قرده شلرک ائتلافنه چالیشه جقدر . ایشته طوتدیغمز یول ...

[قریم مجموعه سی]

(قریم مجموعه سی) شانلی عثمانلی و متفق اردولر سلا حلرینک
(بیوک توران) مفکوره سنه مساعد اوله رق احداث ایلش
اولدینی وضعیتک مولودیدر . شمدیه قدر عثمانلی تورک لری ،
روسیه ده ، قفقاسیه ده ، تورکستانده ، سیبریاده ، چینده ،
ماجازستانده ، فینلانیدیاده بر چوق عرقدا شلرینک بولندیغی
بیلیور و فقط موسقوف چارلقنک ، شرقی عصر لرجه مدت
تضییق مادی و معنویسی آلتنده بولندرمش اولان سیاست
مشثومه سی حسیله اقوام مذکوره ابله حرثی ، اقتصادی و عملی
مناسباتی تسکامل ایتدیره میوردی . حرب عمومینک ابتداسنه
کلنجیه قدر (بیوک مفکوره) نک بر خیال محال دن بشقه برشی
اوله میه جغنی ظن و تخمین ایدیلورلردی .

عینی صورته روسیه مسلمانلری ده کندیلرینی کرک خلافت
و کرک ملیت مرکز ی اولان درسعاده مربوط و مجلوب بولندقلرینی
حسن ایدیلورلر و فقط بوروابط معنویه لرینی حجاز تیمور یولی
وهلال اهر اعانه سی اعطاسی و استانبول مکاتنه طلبه ارسالی
صورتلرندن غیری بر طرزده اظهاره موفق اوله میورلردی .
حالبوکه اولنلرک عثمانلی تورک لریله اولان مربوطیت حسیله لر
روس اسارتنک تضییق نسبتنده متزاید ایدی .

روس دولتی ، دولت معظمه شکلده ذی قدرت بولندیغی
صره ده مختلف نوران ملت لری نک حرثی روابطی ده تضییقات
آلتنده بولنیوردی قریمده ، قفقاسیه ده ، قزاند ، اورنبورغده
لسانک ، کیتدیکه استانبول تورکجه سنه یاقلاشدیرلمسی خصوصنده

اوپتیا

قریم ایچون

» م . قهرمان « .

آہ ! ای یشیل آدا ، ای آنا یوردی !
 پارچہ لارکن سنی شمالک قوردی ،
 زردہ ؟ یوقی بوکون بر آلتون اوردو ؛
 امدادیکہ قوشسون ، ایسترم ، هانی ؟

بکنزہ تیرم سنی صاچیلان ، آہ ،
 قودورغان دالغالی بحر سیاہه ؛
 اوکسوزسیک ، اسیرسک دب شماله
 ایکله یورسک ، فقط دیکله یین هانی ؟

آلتون داستانی کونلرک واردی
 کونشک بر ملک کبی دوغاردی
 لا کین ظلملرله صاچک آغاردی
 منقبه کی یازوب سویله یین هانی ؟

ای وطن ، ای آنا ! اولوسک ، اولو
 هر کوشهک قهرمان ، شهیدله دولو
 ییلیرم سنده در جنتک یولو

کیدوب ده اوغریکه جان ویرن هانی ؟

شوقی بکنزہ

۱۰ تشرین ثانی ۳۳ فاتح

اجتماعیات

بویوک تورکملکی پارچالایانلر کیملردر ؟

اسکیدن تورک ملتی پارچایان ایکی قوت واردی :

۱ — روس پنجهسی

۲ — ملی غفلت

برنجی قوت آرتق قیریلدی . فقط ایکنجی قوت حالا

دوروپور . بوقوته قارشى اوغراشمق بوکون بوتون ملیتی ادراک ایتش تورکر ایچون بر فرزند

تورک عالملى ، تورک ادیبلى ، تورک شاعرلى ، تورک صنعتکارلى بو غفلت قوتنه برلشمهلى . اونى تولدورمهلى ...

فقط هجومدن اول دوشمانك وضعیتی آکلامق لازمدر . تورکملکی پارچالامق ایستین بو غفلت قوتی ، نهدر ؟ نرمدن چیقمش ، نرمدن کلمشدر ؟ بونی آکلاملیز . حقیقتی آکلامق ایچون اولای بعضی معلومات ایستر :

ملت نهدر ؟

بوکون بوتون دنیا « دینی بر ، دیلی بر اولان ، جمعیه « ملت ، دیر . دینلریله لسانلری بر اولان بر جمعیت بر تک ملت دیمکدر .

مثلا آلمانلر ، انکلیزلر ، فرانسزلر ، ایتالیانلر واخل ... برر ملتدر . دینلری بر (مذهبلى دکل) دیللى بردر . مثال کبی آلمانلری آلام . بوتون آلمانلرک ادبیاتلری ، حرثلری بردر . « حرث culture » بر ملتک دینی ، بدیی ، اخلاق دوینولرینک مجموعه دیرلر . فقط بوتون آلمانلرک دیللى حرثی حرفنه بر دکلدر . شمال ، جنوب ، غرب ، شرق آلمانلرینک دیللى آراسنده بر لهجه ، فرقی واردر . هر قطعه نك آیری بر شیوه سی واردر . اما بوتون آلمانلرک « علم و ادبیات » لسانلری بردر . حرثک لسانی بردر . روحلرینک لسانلری بردر . فرانسزلرکده اوپله ... فاسقوت ، نورمان ، فرانسی قوتنه واخل « لهجه » لری واردر . فقط ادبی ، علمی لسانلری بردر .

دینلریله دیللى بر اولان تورکدره بر ملتدر . تورک ملتک دینی اسلامدر . دیلی تورکچهدر . فقط هر ملت لسانی کبی تورکچه نكده مختلف لهجه « لری ، مختلف « شیوه » لری

فرم مجموعه سی

واردر . غافلر بولهجه فرقلری آیری آیری دیلر صانوب اولو برملتی پارچا پارچا ایتکه قارقارلر .

تورک ، تاتار ، میشهر ، تییه تر ، باشقیرد ، قازاق واخل ... کبی اک اشاعی قرق آلی پارچایه آیریرلر . تورکلره لهجه ، فرقلری « لسان فرقی » ظن ایتدیرمن روس سیاستیدر . روسلر بویوک برملتک حرثجه برلشمه سی ایسته میورلردی . شمال تورکلرینه :

— سز تاتارسکز !

دیپورلردی .

حالبوکه « تاتار » لسانی تورکچهدن تمامیه آیریدر . « تاتار » تورکدن باشقا بر قومدرکه هنوز بقیه سینه قافقاسیاده راست کلیرز و چچنلر ، لژیکلر و سائره کبی ...

شمال تورکلری قطعاً تاتار دکلردر . تاتارلق روسلرک افتراسیدر . برسیاستیدر . استانبوللر ، آنادولولر نه قادار تورکسه ، بخارایلر ، سمرقندیلر ، تورکستانلیر ، کاشغرلیر ، قافقاسیلیر نه قادار تورکسه شمال تورکلری ده اوقادار تورکدر !

عثمانی امپراطورلنی ایچنده یاشایان تورکلر بر وقتلر « ملی غفلت » قیجیه سی اولارق « دولت » ی « ملت » طانیپورلردی . حالبوکه « دولت » باشقا ، « ملت » یینه باشقا بر شیدر .

دولت : سیاسی بر جمعیتدر !

ملت : حرثی ، یعنی دینی ، لسانی ، اخلاق بر جمعیتدر !

داها اویانمادن بزده کندیمره دولتمزک اسمی ویریپور ، « عثمانی » دیه دیگر تورکلردن آیریلیوردق . صوکرک کوردک که دولت ملت دیمک دکلدر . دولت اسمی ملت اسمی اولماز . نته کیم بلجیقا ، اسویچره فرانسزلی فرانسه فرانسزلی کبی فرانسزدر . آریجه بر بلجیقا ملتی ، بر اسویچره ملتی یوقدر . بلجیقا ، اسویچره دولتری واردر . فقط آیری آیری ملتلی یوقدر . بلجیقادیه کی فرانسزله ، اسویچره کی فرانسز هپ فرانسزدر . حقیقت بزدهده بویله :

بر عثمانی دولتی وار . بودولتک فردلری اولان آنادولولور ، استانبوللیر خالص تورکدرلر . عثمانی دولتمده کی تورکلر آرازلنده کی « لهجه » فرقی ایچون بر برلری یابانجی صایمازلر . آنادولونک هر ولایتده آیری بر لهجه ، آیری بر شیوه واردر . اما کیمسه « قسطنونی ملتی ، قونیا ملتی ، ارضروم ملتی ، استانبول ملتی » دیمز . هپسک علمی ، ادبی لسانی بردر . دوات ایچنده ناصل بویله بر « برلک » وارسه طیشندهده واردر .

توركلرك مختلف اولكلرلى ، مختلف دولتلرلى اولاييلير .
فقط لسانلرلى ، دينلرلى ، ملتلىرى بردر .
« توران » بر دولت دكل ، حرلى ، مى بر وطندر .
توركلرك اوطوردىنى ، اكثريت تشكىل ايتدىكى يرلر هب
توراندر . سياسى حدودلر بويوك تورانى پارچالايماز .

بو حقيقتلى بر قاچ سنه اول بز يازاركن قارشيمزه بر طاقم
غافلر جقيورلر ، عثمانلىلرگ توركلركدن آيرى بر ملت اولديغى
اورتايه سوروپورلدى . آرتق بوكون توركياده بويله غافلر
قالماشدر . هر كس ملتى ، ملتى طاميشدر . اسماعيل بك
مرحومك « طوطوقوشى لسانى » ديدىكى اسكى صرجه ، عجمجه
تركيبلى ادبيات لسانى ده براقدى . بوكون ، يكي يتشه كنچ
شاعرلر ، اديبلر ، قونوشديغىمىز طبيعى توركجه ايله يازيورلر .
ديبلر نده مى تورك صرفندن باشقا هيچ بر لسانك قاعده لرى
قوللانميورلر . دارالفنونمىز مى لسانه طرفداردر .

« ديبله » فكرده ، ايشده برلك ، شعاريله بوتون تورك
ملتلك برلشمه سنه چالیشان اسماعيل غصبرنسكى آفندى ده وقتيله
تورانده آكلاشيلاماشدى . شمال توركلرى (نور) غزنه سيلاه
« بز تانارز ! » ديه بو بويوك آدامه اعتراض ايديورلر ، اونك
مى حقيقتى ادراك ايدميورلر . زمان كچدى . حقيقت
ايله رله دى . بو حقيقتى طوطوق آيسته ين آل قيريلدى شيمدى
بوتون توركلر بوئى بيلميدر :

۱ — دنيا ده (دىنى ، دىلى بر) بويوك بر تورك ملتى واردر .
۲ — آيرى آيرى (تورك دولتلرلى) اولاييلير . قريم ،
قافقاسيا ، بخار ، توركستان و الح . . . فقط آيرى آيرى
تورك ملتلى اولامااز !

۳ — آيرى آيرى (تورك لهجه لرى) اولاييلير . قسطنطينى ،
ارضروم ، اذربايجان ، باكو ، قازان ، خوقند ، كاشغر و الح . . .
لهجه لرى كېلى ! فقط آيرى آيرى توركجه اولماز . عمومى
توركجه بردر . اوده اك بويوك توركلك مركزينك ، خاقانك ،
خليفه نك اوطوردىنى ، تورك دارالفنونسك بولونديغى يرلر
لسانيدر ! يعنى (استانبول توركجه سيدر !)
بويوك اسماعيل بك ترجاننى بو عمومى لسانله يازيوردى .

بوكون تورك ملتلك بر مفكوره سى واردر . اوده :
« حرئجه ، يعنى لسانجه برلشمكدر . » آيرى آيرى تورك دولتلرلى

اولسون . بونك ضررى يوق . فقط آيرى آيرى لسانلر بىزى
محو ايددر .

اولو بر ملتى يته دوشمانلره اسير ياپار . مدنيت قافله سنه لسان
كې قاريشمايز . ترقى ايدمه ميز . قولته نه ميز !
« لسانجه برلشمك » غزنه لر ، كتابلر واسطه سيلاه اولور .
هر تورك استانبول توركجه سيلاه يازمى بر « حيت » بيلميدر .
تورانك بوتوك غزنه لرى اسماعيل بك مرحومك ترجاننى كې
بر لسان قوللانماي ، محلى لهجه لرى اوغريته ملتيزك مشترك
لساننى تولدورمه مەيدر !

لساننى وحرئى تورك برلىكى ايچون شيميدىلك ياپيلاجق
شونلردر :

۱ — غزنه لرى ، كتابلرلى استانبول توركجه سيلاه چيقارمق .

قريم « ترجان » غزنه سنك لسانى هر طرفه نشر ايتك !

۲ — توركلرك تانار اولماديغى ، و تانارلرك شمال توركلرى
فلان اولمايوب باشقه بر قوم اولديغى علمله اثبات ايتك . اسكى
روس پروباغاندا سنى افلاس ايتديرمك .

۳ — تورانك هر طرفندن ، هر واسطه ايله استانبوله كلك .
استانبول ملتپورلريله تماسده بولونمق .

۴ — زنكينلر چوجوقلرلى تحصيل ايچون استانبوله
كوندرمه لرى .

۵ — استانبولك مى غزنه لريله ، مى نشر ياتيله ، غير مى
ومضر غزنه لريلى ، ملتبه مضر كتابلرلى آيرد ايتك . (چونكه
استانبوله حالا صرجه عجمجه تركيبلى و مى لسانه طابان طابانه
ضد بر افاده قوللانان كوچوك بر حزب واردر . بونلر توركلركك
حرثاً برلشمه سنه علناً اعتراض ايتمزلسه ده ، قونوشولان طبيعى
توركجه يه مخالف نشر ياتلرلى بو امله اولدقلىرى اثباته كافيدر .
بونلر معناسىز و غير وارد بر « دولت » عصبيتله « ملت »
مفكوره سنه كيندار اولان بر طاقم غافلردر . پارلايان حقيقت
كونلى بر كون شهبه سىز اونلر ده اوياندير اچقدر !)

توركلرك لسانجه برلشمه سى ، بوتون تورانك برلشمه سى
ديمكدر . قريمك بويوك اولادى اسماعيل بك صوك نفسنه قدار
بو عالى مفكوره يى حقيقت حاله كتيرمكه چاليشدى . حق بز
عثمانلى توركلرلى بيله اويانديرمه اوغراشيوردى . توران خلقى
اونك سوزلرلى ديكله مديكى ايچون نه قدار كرى قالدى . بوكون
طالع بزه يارديم ايتدى . روس ديوى تولدى . الله بزه حرئت
نعمتى وىردى . شمدى بوندن استفاده ايدمرك اسكى خطالريمىزى

دوزلتم . د دیله ، فکریده ، ایشده برلک ! ، بایراغی آلتنده
یورویه لم . بویوک تورکلکی پارچالایان « غفلت » قراکلغی
آیدینلاتالم .

بز تورکلرک (دیله ، فکریده ، ایشده) برلشدیکی زمان
بویوک اسماعیل بکلک بویوک روحی کیم بیلیر نه قادار شاد اولاجقدرا

- استانبول ۳۰ نیشان ۱۹۱۸ -

عمر میفالدینی

قیصر عالیشانندن بکلدیکی کی استقلال نخبه آمال عثمانیان اولان
قریمده تهلکینی تیقن اتمه لی ، وعینده ، بالطق ایالتک آلمانیا ایله
اتحادی کی ، بزمه برلشمه لیدر .

قریم جمعیته ، قریم مجموعه سینه ، قریمده متشکل حکومت
حلییه اولانجه سمادث ورفاهیتی تمی ایدر . وکنسیدیلرینه
خدمتکار اولقله مفتخر اولورم .

اقدام مطبعه سی - ۲۸ نیشان ۱۹۱۸

مهرول نوری

چاریزمک خورطلامه سی احتمالی

چاریزم تولدی . « انپه ریالیست » چار حکومتک یرنده
اوق ، بیوک حکومتلر تشکل ایدیور . عجیبا چاریزمک
خورطلابوب ، بالآخره ، بو حکومتی سو بورمه سی احتمالی
واردیدر ؟

وقتیله ، [نابولئون - بوناپارط] اوروپانک بر قسم مهمنه
مستولی اوله رق چار سلطنتی قدر وبلکه اوندن ده بویوک بر
ایمپراطورلقی تأسیسه ظفر یاب اولمشدی . لکن ، روسیه ،
شوگونلرده طاغدیفی کی ، سابق فرانسمز ایمپراطورلقی ده
مشرف خراب اولمشدی . ان شاه ، اونک کی ، چاریزمده
کلیاً مندرس اولور و روسیه حدود طبیعی ، ملیه و سیاسی سینه
ارجاع ایدیلیر . بومیدی پرورده ایدم ، لکن ، متفیظ
طاوانم . چونکه اصل موسقوف دیاری مساحه اعتباریله ،
هان هان آلمانیا ایله مع مجارستان آوستریایه مساویدر . نفوس ده
یوز میلیون یاقلاشیور . بالشویقلر ، البته ، افلاس ایدر .
واوندن صوکره ، البته ، ولو برخرابی تامک عقبیده اولسون ،
بوعظیم کشور ، ینه کسب انسجام وانتظام ایلر . بو ، منتقم
برهیت اوله بیلیر . بوندن قورقلی . کذلک مساحه اسپانیا ،
نفوسجه ایتالیا قدر بیوک اولان اوقرانیا ایله روسیه ارسنده کی
فرقده جزئیدر . قویاً محتملدر که ، کونک برنده ، ینه ،
موسقوف روسیه سی ایله کیه و روسیه سی - قونفده ده -
اولور . بوقونفده راسیون ده منتقم برهیت اوله بیلیر . بوندن ده
قورقلی . ذاتاً ، حال حاضر یله بینه اوقرانیا طرفدارتساعدر :
یکی روسیه دنیلن قره دکز سواحله مستولی اولویور ، و ،
بسارابیانک رومانیایه التحاقه ممانعت ایدیور .

ایشته بویله براحتماله مبنی آلمان وجرمان هرقله مسکون ،
پروستتان [اوستلاند] ، [لیولاند] ، [قورلاند] آلمانیا
و پروسیا ایله اتحاد ایدرک نصرت ومظاهرتی اوندن واونک

اتحاد اسلامه طوغری

غزته لرده [قارص] ک استردادی خبر بشارتی اوقودیم
زمان کندی کندیله بلا اختیار ! - الهی ! نه عیبالقول تجلیانک
وار ! . . . دیمکدن منع نفس ایدمدم . دوشونکنز بر کر ، :
او ظالم ، دساس موسقوف مؤسسه مشومهنک بزم ایچون
نه یامان فکرلری ، نه آلم بلانلری ، حق نه ایلدیسپندان خولیلاری
واردی ؛ قافقاسیانی تحت حکمرانیسه آلدقن صوکره (آچیق
ده کیز) خولیاسنی موقع فعله قویاجق ، وطنمک معرظو پراقلرینی
چیکنیهرک تا اسکندرون کورفزیه قادار اینه جکدی . معاذاه
روس چارلنی بوکاموق اولسه یدی عثمانلی ایمپراطورلقنک روحه
عن صمیم القلب بر فاتحه اوقومقدن باشقه یاپیله حق هیچ برشی
قالیه جقدی . ایشته (قارص) قلمه سی بوندن تام قرق سنه اول
آنحق بو مشوم فکرک قوه دن فعله چیمه سی ایچون بزدن
آلمشدی . فقط جناب حقک عون وعنایتله روسلر دمیاطه
برنجه کیدرکن اوده کی بولغوردن اولدیلر ، و ، جزای سزالرینی
بولدیلر ! بو کون او زرین خیالر ، او پارلاق امللر برر برر
سوندی . ییقیلدی وحو اولوب کیتدی .

...

هپ بیایر ؛ عالم اسلامک اوتهدن بری باشلیجه ایکی غنود
ومتحرد دشمنی واردی : انکلتزه ، روسیه . . . بونلردن ، بری
موسقوف چارلنی اورتهدن قالقدی ، معدوم ومنهدم اولدی .
(ماقیالیزم) لرک بو کون روسیه ده آلدینی شکل چاپو جلیقدن
وحیدودلقدن باشقه برشی دکلدر [بولشه ویکلر] مملکتی
اصلاح دکل خراب ویباب ایتدیلر . بوندن صوکره روسیه بلنی
دوغرولتامیه جقدر . چونکه ایش آرتیق چیغیرندن چیقدی .
بو ، بزم ایچون بویوک بر نعمت ، غیر مترقب بر فرصتدر .
فرستدن استفاده لم :

طاشلر ایله بخارادان کوندرلش ایپکلی قاش جرقه لر ودها بوکا بکزر شیر واردی .

کرك اوزاق يرلردن كلن مسافرلر و كرك كونده ريلن هديه لر وینه روسیه نك بر چوق مركزلرندن كوندريلن حسابسز تبريك تلغرافلری بزه بر شی اوکرتیوردی که اوده بتون توركلک دنياسنده حصوله كلن انتباه عمومی ایدی .

ماصله لراوزرنده تشهر ایدیلن هدایا ایله حسابسز دینه جك قدر چوق اولان تلغرافلری تماشایا ایدلر و اوقویانلر قیلبرده کیزی دوران مشترک امل و غایه لرینی پک صمیمی بر صورتده کوکشدیرمکه یرلشدیرمکه وسیله بولش اولورلر و حاضر بالمجلس بولان ذواتده طاتلی طاتلی محبتلریله نطقلریله بومشترک دیوغلری تسعید ایدیورلردی .

اوکون پک حرارتلی و پک صمیمی و مسعود بر آتی پی مبشر بر کوندی . بز او وقتلر احتمال بوکونک قیمت و اهمیتتی درین ورقیق بر صورتده محاکمه ایدمه جک قدر کنج بولنیور ایدک . فقط سویله نن سوزلری پک دقتله و بیوک اهمیتله دیکیور ایدک . هرکس بتون صمیمیتله بتون وارلیغیله جان و کوکلدن سوزلره ، محبتله اشتراک ایدیور و یوزلرنده بیوک بر بشاشت نامه کندینی ارايه ایدیور و بو مجلسده هیچ بر یرده تصادف ایدلمه یین صمیمیت و حرمت متقابله پک بارز بر صورتده حس اولنیوردی .

قهوه لر و چایلر اکرام ایدیور بفعجه سرای کنجلی تشریف ساجلیق ایدیور مرحوم اسماعیل پک مختلف زمهرله آریلان مدعوینک هر بریله آری آری کوروشیور و کندیلرینه ملت محبتدن استقبال ایچون چالیشمقدن بحث ایدیوردی .

اوکون برنجی دفعه کوردیکم یوسف آقوره پک اسماعیل غصبرنسکی طرفندن حضاره تقدیم اولندی یوسف پک ترجانک بو یکریمی بش سنه لک مدت حیات مجاهدانده نه بیوک بر عزم و غیرتله چالشیغنی اطرافله ایضاح ایدمک بو گونه ایرشک سعادتیه نائل اولدیغندن طولانی اسماعیل بیکی تبریک ایتدیگدن سوکره استقبال حقنده بعضی تمیائنده بولنه رق سوزینه نهایت ویردی و بیوک آلقیشلره مظهر اولدی بونی متعاقب دیگر ذوات طرفندن قیسه قیسه نطقلر ایراد اولندی بتون بو نطقلر پک دیگرینی تأیید ایدیور و مشترک بر امله دوغری کیدیلدیکنی احساس ایدیوردی .

مدعوینه یلک ویرلدیگدن سوکره غروب غروب آریله رق بفعجه لری چنلری دولاشمه یه باشلادیلر . بفعجه نك اظهارده

ایرانله عقد ایدیله جک بر اتفاق ، عثمانی امپراطورلیقه (قاققاس) و (قریم) حکومتلری آرمسند حصوله کله جک بر اتحاد بزه پک بویوک ، پک شانلی بر استقبال احضار و تهیه ایدم جکدر . (اتحاد اسلام) ده دوغرو آتیلاجق اولان بومهم خطوه عثمانی امپراطورلنک قوت و ممکنتی آتیره جنی کبی ملل اسلامیته نك افق استقبالنده طویلانان قره بولوطلری تارومار ایدم جک ، و ، عالم اسلام ایچون حقیقی Renaissance دوری کشاد ایدیله جکدر . نیم اوتهدن بری اعتقادم بودر :

ملل اسلامیته ایله دولت علیه آرمسند فکرآ ، اقتصادا و سیاست بر اتحاد موجود اولماقچه هرایی طرفک حیات و موجودیتی تهلکدن سالم قالا ماز . امیدایده لم که شوتهلکه بونیتمزک حصولیله زائل و مندفع اولور .

...

[رهنه سانس] غرب ایچون محض نعمت اولدی . عالم اسلامده باشلایان عینی دور ان شاءالله بزم ایچونده موجب سعادت و رفاهیت اولور . روسیه نك انقراضی اسلام و تورکلک عالملری ایچون بر فال خیردر . دارینسی او اک متحرد دشمننمز خائن آلیونک باشنه ! ...

نشان طاشی : ۲۸ نisan ۱۹۱۸

سامی زاده ربیا

بویوک (غصبرنسکی) نك تذکیر نامی :

فعالیتنک یکریمی بشننجی سنه سی یارای خاطره سی

۱۹۰۷ مایس نهایتلرینه دوغری ایدی [ترجان] ک یکریمی بش سنه لک حیات مساعیسنی تسعید ایچین بفعجه سرایده ترجان اداره خانه سنده عمومی برضیافت و اجتماع اولیوردی . بوعومی جمعیتده عالم اسلامک هر طرفندن برچوق مسافرلر ککش ، و بو وسیله ایله پک دیگریه برحسب حاله فرصت بولش اولورلردی . جمعیت چوق غلبه لک ایدی . بتون قریم اشراف و اعیان ایله سکنه بلده بالطبع تمامیه حاضر بولنیورلر و عالم اسلامک بر چوق یرلردن کلنلر بو جمعیتی بر درجه دها یوکسلتیور ، عمومیلشدیریور ، قوتلشدیریوردی . ترجانک بو یکریمی بش سنه لک حیاتیه بتون عرقداشلر و دینداشلر پک صمیمی بر صورتده اشتراک ایدیورلر . و بو اشتراک لرینی قسماً بالذات کله رک و قسماً ده ذی قیمت هدایا کوندرمک اظهار ایدیورلردی . بو هدایا میاننده تا هندستاندن کوندرلش بعضی ذی قیمت

چنلکله ایچنده زمره زمره اوطورمش بتون بفعجه سرای
مکتب چوچقلری بیوک بالارینک یکریمی بش سنهک دوکون
مراسمه اشتراک ایدورلردی .

اسماعیل بک بونلرک یانه کتدی . هر ضروری آیری آیری
بک درین و بک حرارتلی بر ایمانله سلاملادی و آنلره :

[اولادم سوکیلی چوچقلرم سز بوکون چوق کچوکیکیز .
فقط استقبالد هیکز بیوک آداملر اوله حقسکیز . بن بوکون
سزی پارلاق بر استقبال آغاچنک یکی آچمش غنجهلری تلقی
ایدیورم . اولادلرم چالیشکیز ، اوقویکیز قبل اوله ییکیز . اصلا
تنبل اوله ییکیز .]

دیدي . بو سوزلری سویلرکن ، حقیقی بیوکلیکی هر وقت
اثبات ایدن بابامز مرحومک کوزلری یاشلانیور و اسبابی
آکلایمادیقلری بر حسن درونی ایله هر کس بیوک ، علوی بر
تأثیرک تحت نفوذنده بولنیور و اللرنده طوطقلری مندیله ریه
کوز یاشلری سیلیورلردی .

غصپرنسکی مرحوم بو هیجان دملری کچکدن صوکره
کندیسنک ثمره سعی اولان اصول صوتیه مکتبلری معلملرینک
کوستردیی غیرت و جدیتدن طولای کندیلری تبریک ایتدی
ودها بیوک موفقیتلری تمی ایتدی .

قریمک هر طرفنده تعمیم ایدن بواصول سایه سنده آز زمان
ظرفنده قریمده اوقومامش بر کنجه تصادف ایدیلجه جکی
سویلدی و هنوز رشیم حالده بولنان کنجکک حیانتک بک یقین
براستقبالد کندی کوستره جکی احساس وبالاخره بو مکتبلرک
بتون تورکلک عالمه تشمیل ایدیلرک لسانده برلکک بوصورتله
میدانه کله جکی اتیان ایتدی .

حاضرون ، بتون تورکلکک استقبالی ، توحید حسیاتی
نقطه نظرندن بک مهم اولان بومراسمه اشتراک ایتمک سعادتیه
نائیل اولمندن مسرور و ممنون اوله رق داغلدیله .

عبدالمجید پاشا

(قارا دکنز) و (قریم)

قوجه نینه بکا :

سیواستوپول اوکنده یاتار کیلر
آتار نظام طوبی بر کوك ابکیلر

شرقیسی آدای حزیله و آلتش یاشنک توکندیکی کسیک
سییله سویلر ، چوچقلرمک انفعال سریعیله بی آغلاتیوردی .
صوکرده ، بن مراقی کوره رک ، قوجه نینه مک نینه سی هنوز

دوغمان (وارنه) ده اوطوران دده لرك حکایه سی آکلانیردی :
(وارنه) بی ضبط ایدرکن موسقوفک آتدنی قومبارلر
« هاو ! هاو ! » دییه کوپک کبی هاو لایه رق واولویارق
دوشرمش !.. قوزی قدر مطیع قارشینسده ، بوتون روح
وجسممله ، دیکلردم . موسقوف شهره کیردکدن برایکی کون
صوکره ، بیوک آنامک دده سی اولان ذات اوه کلش ،
« آذان سی ایشیدیلرین یرده اوطورمق شرعاً جائز دکلدر .
هجرت ایدم . » دیمش . آراهه آرامشله ، فقط قوشه جق آنجق
تک اوکوز بولمشله . واز کچمشله . برالقچی قاینی تدارک ایتمشله .
بوکا اون اون بش کشی یینمشله . چارشافلری یلکن آچمشله .
کندیلری الله ایصمارلامشله . قی قی بی بوغازه کلشله . بیوک
آنه مک قوجه نینه سی یوله دوغورمش . ایچلرندن بری - بیلم
هانکی تیزم ویا خالهم - اولمش ؛ دکنزه آتمشله . قرق کونده
استانبوله کله بیلمشله .

استانبوله وارنجه ، سلطان محمود ایتیش ، عموم مهاجرلره
باقیلسین وایلیق ویرلسین دییه . فقط بعض بیوکلر پادشاهه
فیتله مشله : « وارنه لیلر زینکیندر پادشاهم ، بیونلری آلتون ،
اینجی چکمه یور . » حکومتدن معاونت کیلمش . صاتمیش
ییمشله ، صاتمیش ییمشله . حاضر نه طایانیر ؟..

بیوک آنهم بوروس غوغاسندن طوتدیرارق ، سنین
عمرینک حادثات رنکارنکی ایچنه دالار ، کیدر ، بنده بوتون
دقت واثایت معصومانه می سوروکلر کوتوروردی ...

قوجه دایمده آرا صیرا آکلانیردی : استانبوله « دیدولره
نصل کلشله . شیمدیکی عدلیه سراینده نصل اوطورمشله .
تونس عسکرله آرالرنده نصل غوغا اولمش ... دیدولرسوقاقلرده
کوپک یاوروسی براقامشله . بولدقلری آشیر و ... پیشیر
ایمشله . اوزمان چوچق اولان دایمی سوقاقد کوردکجه آلنه
وقتک باقیر پاره لرندن ویررلر ، « بونی یاقشی ، بونی یاقشی ،
دییه سه وه لرلرمش ...

آه ، بوسراب مثال وحزین تصویرلر ، بزم ایلك معلومات
تاریخیه می تشکیل ایدر . ذهناً بونلری تکرارلارکن ، لساناً ده
آق یارک (سیواستوپول) یانیق شرقیسی ترنم ایدر ، عثمانلی
نظام طوبلرینک سامعه تخیلده کی کورله ییشیله - جدآ - توپلرم
اورپروردی ...

ایشته قارادکنزه وقریمه عائد علاقه روحیه و حسیه بویه
باشلار ... صوکره لری ، مکتبه برآز اوقودجه ، خریطه لک
باشنه کچر ، اوچ تورک دکنزی ، حزره ، قاراه ، مرمره بی سوزره ،

قاف داغریله شمالی جنوبی ایکی به آریلان تورک سیل استیلانی
 و تورک وطنلیخی : قافقاسیه یی ، قریمی ، دشت قیچاق و آلتون
 اوردوی ، دوبریجه و دلی اورمانی ، طونه و مریچی ، بالقانلری
 و تا آشاغیده (تسالی) و (نارده) یه قدر این تورک قوایی ،
 دالغین ، خریطه نك صامت چیز کیلری آلتیده ، کویا او قوردم .
 بویوک وطنپور نامق کلاک (جزمی) سنده « اوزمانلر
 حکمنجه کرک نجات » و کرک قدره دول اسلامیه نك اعظمندن
 معدود اولان و خلافتک شمال حدودینه قورولمش بر بویوک
 اوردوسی حکمنده بولونان قریم خانلی ، دیدیکی بو قیرلمش
 تورک دولتی . و تاریخمزک شصه لی زمانلرنده عثمانلی اوردوسنک
 اوکنده تاموسقووه یه ، لهستان و سیلزیایه ، آوستریا و ماجارستان
 ایچریلرینه ، قافقاسیه و ایرانه ایلغار ایدن چاپک و چالاک قریم
 آتیلری ، سلطان حمیدنانی دورینک ازیکنلک ویتکینلکریله
 بونالمش . روحک احتیاج ملیسی نه قدر ساعتلر اوایلامشدی !
 قریم خانلرینک « دربارشو کتقار عثمانی یه ، صداقتلری او قودقجه ،
 آنجی مستثنا نلرده دیولان برحسله روح قابایر ، روسیه لنینک
 انترقه لریله قریمک کمره اولدینی سنه لری آکلادقجه جان اویم
 صیرلاردی ...

صوک زمانلرده قریمی ، اوروپانک بو اک کوچک و کوزل
 یاریم آطه سی ، خریطه ده ، شمالده کی یریمی روس قارتانک
 نیجه سنه آصیلمش بر شکار قوشه بکزه تیردم . « اورقابو » برزخه
 اوپله بر آصیلشی ، شمالدن اوپله بر احترازی و جنوبه اوپله بر
 نظامی واردی که اونده یارالانمش ، فقط هنوز تولد مش بر حال
 آرادم و بو چنکلدن امکان خلاصی - اعتراف ایدرم -
 دوشونمکه یک کوچ و یک آز جسارت ایده بیلشمدر .

فقط وقایع هر شیدن قویدر . بزم خیالمنک قورقدینی او
 بی پروا حقیقه چقاردی . برکون روس چارلنی قارتالی اورولدی ،
 نیچلرنده طوتدینی قریم - محروح ، فقط دیری و یاشامه یک
 لایق - قورتولدی . بالکز آنا وطنک قوجاغنه محتاج . شفقتلی
 ودقتلی آلر یارالری البته اوناراجق ...

صوبصالی اوغلی

۲۹ نیسان ۱۹۱۸ - سلطان احمد

اسماعیل صبی

قریمک شانلی تاریخمندن :

بورغازلی کرای خان

بورغازلی کرای خان سلطان ، تا (سمین محمد کرای خان)
 زماننده کی میرزا لغندن بری لذت حکومتدن مستفید اولمغه ،

وامور و خصوص خانیتله علاقه دار کورونمکه باشلامشدی . غازی
 کرای ، دولت کرای خانک اوغلدر ؛ اسلام کرای کوچوک
 و سمین محمد کرای ده بویوک برادریدر . (۹۸۵) تاریخمده سمین
 محمد کرای ، دولت عثمانیه طرفندن (شیروان) محاربه سی ایچون
 یاردیمه دعوت اولومشدی ؛ مشارالیه (دمیر قابو) طریقه
 اردوی عثمانی یه ملاقی اولدی ؛ فقط لالامصطفی پاشانک قوماندانی
 وکاله عثمان پاشایه ترک ایله مسی وقارینه مغایر کوروندیکندن ،
 پادشاهک اراده و فرمانی بکله مدن ، یرینه بر خیلی جنکاور
 عسکرله ، (قالغای) عادل کرای سلطان ، غازی و اوغلی سعادت
 کرایلری برافرق عودت ایله مشدی . رقاق کون صوکره ،
 سعادت کرایک ده قریمه عودتیه میدان جنک ووغاده قالغای .
 عادل سلطانله غازی و مبارک کرایلر قالدیلر ؛ بو اوچ کرای ،
 قومانداسنه داخل اولدقلری سردار اعظم عثمان پاشانک امریله
 ایران حدودی کنارنده دشمنی کیزله مکه مأمور اولمشلردی .
 (محمود آباد) ده ، شهزادگان محمندن ، حمزه میرزا قومانداسنده
 قوتلی بر عجم اوردوسی ، آبان سزین قارشولرینه چققدی ؛ بونلر
 رجعت و فراری حاست و مردلکلرینه صیغیرمه مدقلرندن بر
 خیلی مدت چارپیشدیلر و تاب آور مقاومت اولامیه رق دست
 سازته کرتار اولدیلر . عادل کرای سلطان ، ایرانلر طرفندن
 تولدیرلیدی . غازی و مبارک کرایلر قورتیلدی . غازی کرای
 یدی سنه مدت اسارتی (قهقهه) زنداننده کذار ایله مکه محکوم
 اولدی . معافیه ، ایران رجال و اکابری آز زمانده ایرانلرک
 دیلرلرنده داستان اولان حماسه و مردلکلرینی تقدیراً غازی
 کرای بر قاق شرط داخلنده [۱] حر و آزاد ایده بیله چکلرینی
 سرد و اتیان ایله دیلر سده غازی کرای ، بو التفاته روی قبول
 و ملایمت کوسترمدی . و « نابوده غم و شادی و حرمان بوده
 * زینکونه گذشته تا که دوران بوده * مایجره کرده ایم که
 در ملک شما * راحت همه در قلعه و زندان بوده ، رباعی
 متحکمانه سیله بر جواب صواب اعطا ایله دی . غازی کرای ، بیک
 درلو محن و مشاقله زندانندن فرارله قلندرانه برقیافنده ارضروم
 والیسی عثمان پاشا نزدینه برکون چقا کلدی . ارضرومده
 برمدت اکلندی ، بالاخره استانبوله کلدی : استانبوله ورودی
 برادرلی اسلام کرای خانک و فائنه تصادف ایله مشدی . اسلام
 کرای سلطانک وفاتی مسعود پادشاهی اولونجه خانلق سیری

[۱] شرطلر : غازی کرایه ایرانده قلمسی و قالقدینی تقدیرده
 کندیشنه هر هانکی طلب ایتدیک بر مسند و مأموریتک اعطا ولایعه
 و بمحض اکرام و اعزاز اولونه جی شاه ایران حمزه بن محمدک امری
 اوزرینه ایران خانلرندن بعضیلری طرفندن بیلدیرلکده ایدی .
 [۲] صوکی ، ۱۰ نجی محرمه ده]

صافی : ۱۰
 داهان اون تموز انقلابندان
 اول روسیاداک تورکلرک
 باخصوص قریملارک
 استقبالی ایچین بویوک بیر
 عشق ایله چاربان قابی
 کیجه کوندوز اونی راحتسین
 ایدر و دماغیندا دوغان
 سوالله ره جواب بولایلمهک
 امیدیه کتابلاری قاریشیرر،
 کیزلی کیزلی بویوک وطنپور
 نامق کلاک جزمی و سائر
 اثرلرینی اوقوردی .
 انقلابیک عقینده رودودسا
 بولونان تاریخی مراد بکه
 قریم کنجلرینک استقباله
 نه کیی بیر یول تعقیب

ایتمه لری لازم کله جکینی صورارق
 مکتوبله یازار ، دیگر مملکتلرده
 کنجلیکک نه صورتله چالیشدیغی
 آکلاماق ایچین کتابلار آرار
 اوقوردی .

اجتماعی فعالیتته جعفر اون تموز
 اختلا لیدن صوگرا باشلادی .
 استانبولدا تحصیلده بولونوب داغلق
 بیر صورتده اوتته به ریده بیر بیرینی
 طانیما یاراق یاشایان قریملی کنجلره
 بیر آرایا طوبیلاماق و بیر طلبه جمعی
 میدانا کتیرمهک دوشونجه سبله
 کیجه لی کوندوزلی اوغراشدی
 و اطرافینه طوبیلا دینی آلتی بدی
 آرقداشیه بیرلیکده ، قریم طلبه
 جمعی ، نک اساسنی قوردی و او
 دقیقه دان اعتباراً کنجلرک بیرله شمه
 سی ایچین بوتون وارغیله چالیشدی .

جمعیته مقصدی بوراده تحصیلده بولونان قریملی کنجلره
 بیر آرایا طوبیلا یاراق آرالاریندا مادی و معنوی بیر تساندمیدانا
 کتیرمک و ملی بیر مفکوره به حیثاتلارینی باغلایا بیله جک وجدانلار
 دوغورماقدی .

جمعیته بوا ملنده نه قدار موفق اولدوغونا روس اختلا لیندن

ایتمه آخیره بویوک بویوک ریزه یاریمیزی ، سیز
 قریملر آتید ، ایدنه محبت کر قریملرک
 سیه جک ایچین به قاته سینه کله رانلیقه لطافتیه الماسی
 سیه تورک عالمیه نزه و رحمنه باقی قوتولی همکله
 و نامنه ایدر رسوایی یا غیری حالیه کتیده جک .

قریم کنجلرینده
 جعفر سید احمد بک

قریم حکومت ملیه سی خارجه و حربیه مدیری

جعفر سید احمد بک

— مجموعه موزه مخصوص اوله رق آلتشدر —

صوگرا قریم کنجلیککنک اهمیتلی
 بیر قسمینی تشکیل ایدن استانبولدا
 تحصیل ایتمک کنجلرک اجتماع
 و سیاسی مسئله لره قارشیسیندا
 کوسته ردیکلری بیرلیک بویوک
 بیر دلیلدر .

استانبول قریمک آیری آیری
 یدرله ریندن کلمیش ، باشقا باشقا
 صنفلاره منسوب بولونان ،
 دوشونوش و طبیعتلاری بیر بیرینه
 او یغون اولمایان بو کنجلیکک
 بیر آرایا کلمه سی ، بتون آریلیقلا-
 رینک او کودوله رهک همسنک ملی
 بیر غایه به چه وریمه سی ایچین قوی
 بیر اراده به ؛ یوکسهک ، نه میز بیر
 وجدانا ؛ صمیمی ، وفا کار بیر
 روحه ، صوگرا مفکوره سی ایچون
 هر آن وارلیغینی فدا ایدم بیله جک

بر شخصیته احتیاج واردی که بودا جعفر ایدی . جمعیته میدانا
 کلدیکدن صوگرا جعفر یالکز اوراده چالیشما قلامادی .
 مدرسه کوشه لهرینده ، خان اودالاریندا آیری آیری یاشایان آرقا-
 داشلرینی کزده ، اونلار آراسیندا کی دارغیلیقلاری کیده رمک ایچین ،
 اونلاری بیر بیرینه ویرمهک روحینک بوتون صمیمیتیه اوغرا شیردی .

قدیم قریم خانلریك اقامتیه مخصوص اولوب حادثات اخیرہ اثناسندہ ملی قورولتایك دروننده عقد اجتماع ایلدیکی باغچه سرای شهرنده کی خان سرایی

انقلابدان اولده

مدرسه ایله مکتب
آراسیندا آز چوق بیر
آریلیق واردی. انقلابدن
صوگرا بو آریلیق دها
که سکین بیر صورتده
میدانا چیقدی .

مکتب مدرسه بی ؟

جهالتله ؟ مدرسه مکتبی
دینسیزلیک ، اخلاقسینز
لیقله اتهام ایدیوردی .
بواکی ضد زمهری بی

یوکسهک بیر مقصده
دوغرو جه ویره رک
اونلارا که ندیله ریخی
اونوتدیران ، مکتبله
مدرسه بی بیرله شیرهن
ینه جعفر اولدی .

« نه یامالی ؟ » سؤالینک جوابی آچیق ، قطعی بیر صورتده
ویرلمشدی : چار حکومتنه ، روس استبدادینه اعلان حربی !
او وقته قادار کیزلی کیزلی قونوشولان مسئلهلر میدانا چقدی
وملی ، حرثی دروشونجهلر یاینندا سیاسی اعتقادلارده تشکل
ایتدی .

قریم کهنجلیکنک ، روسیهده استبدادک ده وریلهمسی ایچین
روس سیاسی فرقلریندن مرکزی پارلیسده بولونان سوسیالیست
— ده وولویسونه لرلرله مشترکاً حرکت ایتهمسی اعتقادنده بولونان
واونلارله مناسبت تأسیس ایدرهک برابر چالیشماق و علوم
اجتماعیه و حقوقیه تحصیل ایتک مقصدیله ذاتاً پارسه کیتک
فکرینده بولونان جعفرک حرکتی ؛ شهاب تریهی حقنده
تعقیباتده بولنلهماسی ایچین روس سفارتخانه سنک تشبثاتده بولندیغی
خبرینک غزته لرده کورولهمسی ، تسریع ایتدی ویر آقشام
آرقاداشلاریندن آریلقادان متأثر فقط کنج وجدانلارده
بیراقدیغی ایزلره رک ده رینلیک وصمیمیتدن آمین ومسته ریخ
پاریسه عزیمت ایتدی .

[دها وار]

بکرزاده محمدی

ملی ، حرثی مسئلهلره ریه اوغراشان کهنجلیک قارشیسیندا
دائماً بویوک بیر سدک بولندیغی و بوسدی قیلمایینجا مقصده
وصولک ممکن اولامایاجغی حس ایتیه باشلادی .

روس ظلمنه قارشى روحیندا بویوک بیر کین ، دهرین بیر
عصیان بهسله یهن فقط کهنجلیکک سیاسی محاذله ایچین دها تمامله
حاضر لاندیغی بیلهن جعفر بر قاج آرقداشله خفی و — سیاسی
بیر جمعیت تشکیل ایتدی .

کنج وجدانلریک ملی مسئلهلر اطرافیندا تمامیه بیرله شدیکنی
کورهن جعفر ، شهاب تریهی اسمی آلتیندا نشر ایتدیگی « بیرمینجی
عصرده تانار ملت مظلومه سی و روس استبدادی » کتابیله
کنجله ری روس استبدادینه اعلان حربیه دعوت ایتدی .

صاف بیر وجدانک ، بتسون وارلیغی ملی مفکوره نک
استحصائله باغلایان ؛ ملتک آلمله ری ، اضطرابلاری اوکنده
دهرین بیر صمیمیتله تیره یهن یوکسهک بیر روحک روس ظلمنه
قارشى عصیانی ، کیننی طاشیان بو اثر کنجله ریک دماغیندا
بویوک براختلال دوغوردی واونلاره کیده جکله ری یولی آچیق
اولاراق قطعیتله کوسته ردی .

آرتق ، کنج وجدانلاری بویوک بیر صمیمیتله تیره تن

چلی جهان افندی مرحوم

قریمده اولا باش مفتیك وصوكره باش مدیر و عدلیه مدیرلکی موقعلرینی اشغال ایلیره ك قریم مسلمانلرینك ملی انتباهنه ، ملی معارف و سیاسی تشکیلاتنه پك بیوك خدمتله ایتمش واك صوكره مفكوره سی اوغرینه شهید کیده رك بتون وطنداشلی آره سنده ابدی بر خاطره حرمت وشکران براقش اولان شهید محترم « چلی جهان ، افندی مرحوم ، قریمك اور (بره قوپ) قضاسی داخنده (صوناق) قریه سنده ۱۸۸۷ سنه سنده تولد ایلشدر کنیدیسی اصیل وزنکین بر عالمیه منسوبدی . تربیه و تحصیله کوچك یاشدن اعتنا اولمش واون پدی یاشنه قدر انشتمسی قریم علماسندن مصطفی افندینك ید

تر بیتنه تودیع ایلشیدی چلی جهان افندی مرحوم بعده قریمك اول قدیمی وجهه مختلف مدرسه لره ، دوام ایلش ونهایت مرکب مملکت اولان (آق مسجد) شهرنده درت ، بش سنه قالمشیدی . قریمده کی مدت تحصیلی اثناسنده مرحوم آرقداشلی آره سنده ذکا واستعدادی و حسن اخلاقی اعتبارله بیوك بر شهرت قزانشیدی . مرحوم کوچك یاشندن بری روسجه لساننده مراق ایتمش و آق مسجدده بولندینی صرهده روسجه بی ده خیلی ایلرولمش ایدی . قریمده موجود مکاتبی اکمال ایلدکن صوكره (چلی جهان) افندی تحصیلی ترقی ایتدیرمك آرزوسنی اظهار ایتدی . بعض آرقداشلی کنیدیسنه

روس مکتبلرینه ویاخود قزان مدرسه لرینه دوام ایللری نوصیه ایتدیلرسه ، مرحوم بر آز دوشوندکن صوكره مقام خلافت قارشی دویدینی مربوطیت معنویه غلبه ایدمدی واستانبول محیط عرفانه قوشمهیه قرار ویره رك مشروطیت عثمانیه بی متعاقب در سعادت عزیمت ایلدی .

بوراده ایلک سنه سی علوم دینه ایله اشتغال ایتدکن

قریمده ملی (قورولنای) ك اجتماعی اوزرینه تشکیل ایدن حكومت هیئتندن باش مدیر و عدلیه مدیری اولوب بولشه و یقزل طرفندن غدارانه بر صورتده سیواستوبولده شهید ایدیلن

چلی جهان افندی

صوكره حقوق فاكولته سنه کیردی و در سعادت تشکیل ایتمش اولان (قریم طلبه جمعیتی) ایله (قزان طلبه جمعیتی) نك بر لشمه سنه وبونلرك (روسیه طلبه جمعیتی) شکنده طوبولانسنه خیلی یاردیم ایتدکن صوكره جمعیتك وزنه دارلغنی در عهده ایلدی ۱۹۱۳ سنه سنده در سعادت حقوق فاكولته سنی اکمال ووقت کچرمکسزین پترسبورغه کیده رك شهر مذکور حقوق فاكولته سنه کیردی . اعلان حرب اثناسنده پترسبورغ فاكولته سی مداوملرندن بولیسوردی . (چلی جهان) افندی مرحوم روسیه نك حرب عمومییه اشتراکی اوزرینه احوال ووضعی تدقیقه باشلامش ومتصف اولدینی بیوك ذکا وفطانت ایله روسیه نك عاقبتی اولدن کشف ایدرك ملتیه ، کوزل قریمه وبتون روسیه مسلمانلرینه خدمت ایتك ایچون وطننه عودت ایلشدر . (چلی جهان) افندی مرحوم بو بیوك فورطنه ایچنده ملتیه خدمتک آنجق ایجابنده لطفاً دکل حقیقه شخصی فدا ایتمکله ممکن اوله جغه بتون وجدانیله قساعت ایدنلردن ایدی . مومی ایله بوقساعتنه هر وقت صادق قالمش وکنیدیسی ایچون هیچ بر منفعت ، هیچ بر شرف دوشونمیه رك یالکیز ملتیه خدمت ایتمک غیرت ایلشدر . آنک ملت عشقی هر وقت اطرافنده بولنانلرده بیوك بر تاثیر حاصل ایتمش وفداکارلغنی دیگرلرینه نمونه امتثال اولمشدر . (چلی جهان) افندینك ساحه

فعالیتی یالکیز قریمه انحصار ایتمش و قزان ، اورنبورغ ، اوفا ؛ آستراخان وسائر توران اقسامکده روس بیوندزیغندن قورنیه رق ملی بر تکامل داخنده انکشافی ده کنیدیسنه امل ایدمش ایدی . بومقصدله روس انقلاب کیرری اثناسنده بر قاج کره قرانه ومسقویه قدر اجرای سیاحت ایتمش وبر دفعه سنده

قران مسلمانلرینه یول کوستره جک موقعه بولنان ذواتدن بری قزانده (مدرسه محمدیه) مدیری (عالم جان البارودی) افندی حضرتلرینه شو سوزلری سولمشدر. (افندی حضرتلری، خباب حق سزه ثروت، علم، موقع اجتماعی شرفلری بخش ایلش. جناب رب العالمیندن سزک ایچون بر بیوک شرف دها تمی ایدرم که اوده ملنکیز اوغرینه شهید اوله کزدر. دنیاده هرکس ایچون الک بیوک امل بودر). بوسوزلر حاضرین اوزرنده بیوک برتأثیر حاصل ایتیش و اوزمانه قدر ثروت و سامان ایچنده هرکسک حرمت و رعایتیه مظهر اوله رق یاشامش و ملت اوغرینده بالکیز صلح و صلاح ایچنده چالیشهرق انقلابچیلق فعالیت ایچون حاضرلماش بولنان (عالم جان البارودی) افندی بی آغلاشمشدر.

چلی جهان افندی قریمده باش مفتیلکی انناسنده امور دینی بی بولنه قویغه پک جوق غیرت صرف ایتیش، و مفتی، خطیب و اماملر آره سنده اهلیق اولیانلری چیقاره رق ماته رهبرلک ایدم بیله جک عالم و فاضل کیمسه لری تعیین ایلمشدر. مومی الیهک فعالیتی امور دینی نك تنسیق سکنده اولقله برابر قریم مسلمانلرینک حیات اجتماعی سنده ده بیوک برتکامل حصوله کتیرمشدر.

(چلی جهان) افندی اطرافنده بولنان آرقداشلیله برابر فعالیت سیاسییه ده اشتراک ایلش و ۱۹۱۷ سنه سی تموزینک یکریمی اوچنده روسلر طرفندن رسماً اعلان اولنان (ملی اردولر) برلسمینی قریمده تطبیقه چالشدیغندن طولای (کرنسکی) حکومتنک قریم مرحصی (بوغدانوف) طرفندن تحت توقیفه آلدیرلش و حقنده تعقیبات عدلیه یه ایتدار ایلمشدر. فقط (چلی جهان) افندینک توقیفی قریم مسلمانلرنده کی حرکت ملیه نك دها بیوک قوتله انکشافنه خدمت ایتیش و بتون روسیه مسلمانلری طرفندن حکومت مرکزیه نزدنده تلغرافلره پروتستو اولمشدر. بو پروتستویه (قران) شهرنده حال اجتماعده بولنان مسلمان قونفره سی ده اشتراک ایلش و قونفره رئیس (بنیامین آختیامووف) افندی قریمه چکدیکی بر تلغراف ساموده مفتی افندینک توقیفندن طولای قونفره جه پترسبورغه بر پروتستو هیئت کوندریله جکفی بیلدیرمشدر. بو (بوغدانوف-چلی جهان) افندی مجادل سنده قریم مسلمانلری الک سوکره غلبه چالیشلر و نهایت تاویرد ایالتی انقلاب هیئت رئیس (نویجی) رسماً چلی جهان افندی بی زیارتله ترضیه ویرمشدر. (چلی جهان) افندی قریم کنجولرینک سرآمدانی طرفندن

تشکیل اولنان (قریم مسلمانلری اجرا قومیته سی) نه داخل اولش و آرتق تماماً سیاسی فعالیتیه باشلامشدر. مومی الیه قریمده بر حکومت تشکیلی، برملی اردو میدانه کتیرلمسی تربیانه اشتراک ایتیش و (قریم مسلمانلری اجرا قومیته سی) رئیس صفتیه (باغچه سرای) شهرنده ملی (موزه خانه)، (حرف و صنایع مکتبی) (اسماعیل بک غسبرنسکی دارالمعلمینی) نك رسم کشاندنه بولنه رق حاضرینک حسیات ملیه سی تمامیه هیجانه کتیره جک پارلاق برنطق ایراد ایلمشدر. (چلی جهان) افندی بولنقلنده قریم تاریخنک شانلی وقایعی ذکر ایدم رک آرتق قریم حکومت اسلامی سناک (ملی قورولتای) ی اجتماعه دعوت ایتمکه و (خان سرای) نك اوزرینه (کوک بایراق) ی دالغه لاندیرمغه قرار ویردیکنی رسماً اعلان ایلمشدر. بونک اوزرینه قریمک هر طرفنده انتخابات حاضرلقلری باشلامش و (چلی جهان) افندی بر جوق یرلردن نامزد کوسترلشمشدر.

(قریم مسلمانلری اجرا قومیته سی) ۱۱ تشرین ثانی ۹۱۷ تاریخنده مرحومک تحت ریاستنده اجتماع ایلش و (قریم قریملر کدر) دستورینی رسماً قبول ایدم رک ۱۵ تشرین ثانیده بونی بر بیاننامه ایله اعلان ایتمشدر.

هر طرفندن انتخاب اولنان مبعوثلر ۲۶ تشرین ثانی ۹۱۷ تاریخنده (باغچه سرای) ده خان سرائینک (باب دیوان) او طه سنده اجتماع ایلش و اجرا قومیته سی نامه مرحوم (چلی جهان) افندی لطق افتتاحی بی قرائت ایلمشدر. قریم (قورولتای) مجلسی اولاً مجلس مؤسسان شکننده اجتماع ایلدیکنندن اجرا قومیته سی محافظه موقع ایتیش و (قانون اساسی) نك قبولندن سوکره تشکل ایدن (ملی حکومت) ده (چلی جهان) افندی قوه اجرایه ریاسته انتخاب اولمشدر. مومی الیه بعده کندی قایینه آرقداشلری انتخاب ایدم رک حکومت ملیه بی تشکیل ایلمشدر.

۵ بولشه و یقلرک هر طرفه تجاوراتی انناسنده (چلی جهان) افندی مرحوم فداکارانه بر صورتده حرکت ایلش و آقسجد بولشه و یق چتله رینک الیه دوشیدی حالده دخی اورادن چیقماق خصوصنده واقع اولان تکلیفلری رد ایلمشدر. فقط سواستوپول (ساویت) ینک رئیس (ژان میلان) کندیسی توقیف ایتدیرم رک اوتوموبیلله سواستوپوله سوق ایتمشدر. (چلی جهان) افندی آقسجددن حرکت ایتدن اول اهالییه برنطق ایراد ایلسنه مساعده ایدلمسی طلب ایتیش و مساعده ایدلمسی اوزرینه روس سونکولری آره سنده حاضر بولنان

ارسال اولونامشدی. ابراہیم پاشا، عزل واقعک غازی کرایک شجاعت، مردلک و فضائل سائرہ ممتازہ سنہ مقتون و محبوب قریم خلقی اوزرنده انسا بر تأثیر بر اراقہ جغندن بحثلہ پادشاهی اقناعه موفق اولدی.

فقط فتح کرای رسماً قریم خانلغنه نصب اولونمش ایدی. ابراہیم پاشا در حال بر چارہ حل و فصل دوشوندی و بولدی: یکی جری متفرقه باشی چرکس خندان آغا، بری فتح کرای، دیگر غازی کرای ایچون مستحضر برات عالیشانلری حاملہ دیار قریمہ کیده جک، هانسی طرفده اہالینک تمایل و محلوبیتی مشاہدہ ایدرسہ او طرفہ برات عالیشانی ویرہ جکدی. خندان آغا یولہ چیقارلدی. حالبوکہ خندان آغا غازی کرایہ سینوبده تصادف ایله دیکندن غازی کرایک برات عالیشانی کندیسنه تقدیم ایله دی. زیرا آغای مومی الہ کرک ابراہیم پاشانک، کرک غازی کرای سلطانک پک صمیمی طرفدارلرندن بولونقمده ایدی. ایشته بو صورتلہ غازی کرای سلطان اوغرا دینی عزل فلاکتی تعمیر و ایکنجی دفعہ اولارق سریر خانیته جلوس ایله دی. بو دفعہ قالدغایلغہ چرکس نظامنہ مأمور کوچوک برادری سلامت کرای، نورالدین لیکده سعادت کرای سلطان زاده دولت کرای تعیین ایله دی. فقط چوق کچمہ دن تکرار قالدایلق و نورالدینک مناصبندہ تبدلہ لزوم کوروندی.

غازی کرایک روسہ قارشو و (۱۰۰۷) ده عسا کر اسلامہ سردار اولان (صاطورجی) وزیر مکرمة معاونت ایچون اختیار سفر ایله دیی و بالخاصہ افلاق و و بوداسی میخالک تأدیب و اطاعتندہ خدمات مبرورہ سی سبقت ایتدیکی تاریخ عثمانیدہ محرردر. غازی کرای، دولت عثمانیہ طرفندن امداد و معاونت اوزرہ واقع اولان دعوتلردن یالکزر برینہ، اسباب و موانع طبیعیہ حیلولتیلہ [۱] اجابت ایدہ مہمشدی. بو مناسبتلہ پادشاہ طرفندن بر ستمنامہ و خواجہ سعدالدین افندیدن ده بر تعریض منظمہ سی قبول ایتدی. پادشاہ ذی شانہ: «نیراعظم سپہرکال. درہ جاہ و جلال. افضل فاضلان دورزمان. اکمل کاملان کون و مکان اح...» سوزلریلہ باسلامش، نامہ دن چوق متأثر اولمش اولاجق کہ ہر کلمہ سنہ جواب ویرمک ایستہ مشدر. خواجہ

[۱] خان ومعیتی آلق اوزرہ کوندربلن قدرغلر قریہ واصل اولمشدی. فقط کچید کیلری طمان و کرچ طرفلرندہ بولوندیفندن (۱۰۰) دانہ سی کتیر دیلوب سردار مراد بکہ تسلیم اولوندی. و قدر غارک محل سرور اولان (اوزی) ده بولونمالری نبیہ اولوندی. فقط موسم قاسم اولوق مناسبتیلہ ہوارک فورطنہ لی اولسی کچیدلرک ہرہانکیسنہ سرور مقصدیلہ کیتدیلر سہدہ عبور میسر اولمادی.

اہالی یہ سوبلدیکی سوزلرده قریمک شانلی وفدا کار اولادینک ہیچ بروقت ملت اوغرندہ چالشمقدن فراغت ایتیمہ جککریی و کندیسہ شہیدایدلسہ بیلہ قریمک دہا بر جوق (چلبی جهان) لر دوغورہ جغنی و قریمک اولجہ قریمیلرہ عائد اولوب شہمدیدن سوکرہدہ قریمیلرہ عائد اولہ جغنی بیان ایلشدرد.

مرحوم مومی الہک بتون عشق ملیسی حاوی اولان بونطقی حاضر ونہ بر جوق کوز یاشلری دوکدرمشدر.

(چلبی جهان) افندی باشنہ کلن بتون بوفلا کتیر ایچندہ جلادت ملیسی ہیچ بر صورتلہ غائب ایتیمہ مش و ملتہ کوستردیکی بوفدا کارلقدن طولانی روس خیدودلری طرفندن (سواستوپول) شہرندہ غدارانہ بر صورتدہ شہید ایدلشدرد. جناب حق غریق رحمت ایلیہ.

ع . ک . ہائف

غازی کرایک دوش استعداد و لیاقتنہ سزا و قانون عثمانی اوزرہ سائر بخشیشلردن ماعدایک (سکہ فلوری) جیب خرچلغی اعطاسی مناسب کورولدی. و خانلغہ تعیین فرمانی (۹۹۶) ده جہادی الاولک اون یدنجی کونی شرفصدور ایله دی.

غازی کرای خان، برادری فتح کرای (قالغای سلطان)، دیگر برادری عادل کرای زاده بخت کرای (نورالدین) یادی. صیرا امکدارلرندن احمد آغایہ کلشدی؛ احمد آغا، خانک میرزائی زمانلرندہ کندوسیلہ شرق سفرندہ بولونمش و خدمات کزیدہ سی سبقت ایله مشدی. احمد آغا خدماتنہ مکافاتہ سرای ناظرلغی مقامندہ اولان خان آغالغہ تعیین اولندی. (۱۰۰۵) ده استانبولده فرمان فرما اولان سلطان محمد ثالث، غازی کرایدن (اگری) محاربه سی ایچون بر مقدار عسکر طلب ایله دی؛ بو طلب، (قالغای) فتح کرای سلطان معیتندہ کافی مقدارده عسکر کوندرملککہ اسعاف اولوندی. فتح کرای سلطان، (اگری) محاربه سندہ خارق العادہ یرارلقلر کوستر دیکندن صدراعظم بولونان سنان پاشانک پادشاہ زردندہ کی تشویق و ترغیبی اوزرینہ قریم خانی نصب اولوندی. فتح کرای سلطانک خانلغہ نصی خبری غازی کرای پک فضلہ اعصاب و مایوس ایله دی. مشارالہ در حال بر کمی یہ را کبا (سینوب) متوجہاً یولہ چیقدی. بو آندہ ایدی کہ سنان پاشانک یرینہ ابراہیم پاشا، مسند صدارتہ کتیرلشدی. ابراہیم پاشا غازی کرایک دوست و طرفدارلرندن بولوندوغندن فتح کرایک خانلغی صاریلدی. ذاتاً فتح کرایک خانلغہ تعیین اولوندیغہ دائر قریمہ ہنوز (برات عالیشان)

سعدالدین افندی به : او ملور کن بوجانب اخباری . که عجب واری .
آنک آناری . ناکهان برسفینه دریادن . ایریشوب جانب احبادن .
بر خبر ویدی دیو بویورلمش . خبری جانلره ارقلمش الخ ...
منظوم بیتلریله نظیره یازوب کوندرمشدر . غازی کرای .
(۱۰۱۲) ده معیتده بر خیلی عسکرله ، دولت عثمانیه طرفندن
دعوت واقع اولمادینی حالده ، بلغراده کلدی . مقصدی ، ایکی
سنه مدت اردوی هایونده بولونمادیغندن ، پادشاهی داکبر
ایتمه مکدی . قیشی عسکرله رابر (په چوی) ده کچیرمکه مجبور
اولدی . صاحب پچوی ، خان مشار الیهله مشرف اولدوغندن
بمثله اوصاف کزیده و مرغوبه سنی ذکر و اتیان ایدره تاریخنده
کندیسندن معلومات ویریور . غازی کرای ، په چویده وقتی
(کل وبلبل) منظومه سنه حصر و قصر ایله مش ؛ بومنظومه
فضولی بغدادینک منظومه سنه نظیره اوله رق یازلمشدی . برده
(قهوه ایله باده) منظوم رساله سی بوراده . وجوده کلش
ورسالة نک نهایتده . په چویده کی حاصلاتمز بوقادارد ،
سوزلری علاوه اولونمشدر .

غازی کرایه دولت ابد مدت عثمانیه ، بولوندوغی کثیرالعدد
محارباتده کی شجاعته ، یرارلق و مردلکیرینه مقابل ، مکافات
اوله رق ، سلسره سنجاغی (آرپه لق) توجیه ایله دیکی کی ،
خزیننه هایوندن ده اوتوز بیک آخچه جیب خرخلقی احسان
ایتدی . غازی کرای ، محارباتده قازاندینی پاره لرله (غازی
کرمان) نامه رصین برقلعه انشا ایتدی . (۱۰۱۶) ده
انشائی شعبان آینده اکال ایدوب قریبه انشای عودته
(تمورک) قلعه سنده (طاعون) خسته لکندن وفات ایله دی ونش
مبارکی باغچه سرای شهرینه کتیردیلره بدر والا کهری تربه
شرفه سنه دفن خاک غفران قلندی . مدت حیاتی الهی بش
سنه په ارتقاع ایله مکده و برنجی خانلی سیکز ییل اون آی ،
ایکنجیسنی ده اون ییل اوج آی سورمشدر .

مغفور مشار الیه بر جوق علوم و فنونه جدا واقف ، السنه
ثلاثه مزده نظم و نثره مقتدر ، قهرمان اوغلی قهرمان بر ذات
عالیقدردی .

باشلیجه منشور و منظوم آناری (السبع السیار) تاریخنده
موجوددر . هله غنی زاده نادر په یازدینی تحریرات منشور سی
و کفویه کوندردیکی عرب لسانی اوزرینه ، منظوم و منشور
آناری ، آثار مقبوله و نادره دندر . غازی کرای هر نوع چالغیر
چالغینی ، بناء علیه موسیقیدن بهره دار اولدینی تاریخنده
محرردر . حتی بر جوق شریلری ، بسته لری ده موجوددر .
زیرده کی غزلی هاسته ده دالر :

رایته میل ایدره ز قامت دلجو یرینه ؛
توغه دل باغلامشز کاکل خوشبو یرینه .
هوس تیر و کان چیقما دی دلدن اصلا ؛
ناؤک غمزه دلدوز ایله ابرو یرینه .
سوره ز تیغمزک ذوق و صفایین هر دم ؛
سیم تنلره اولان لذت بهلو یرینه .
کردن توس زیباده قطاس دلبد ؛
باغلا دی کوکلزی زلفله کیسو یرینه .
سوه ز اسب هنر مند صبا رفتاری ؛
بربری شکل صنم ، برکوزی آهو یرینه .
کوکلز شاهد زیبای جهاده ویردک ؛
دلبر ماه رخ و یار پری رو یرینه .
سفرک جور ی چوق ، امید وفا ایله ولی ؛
اولدق آشفته سی بر شوخ جفا جو یرینه .
اولمشز جان ایله باله غزایه تشنه ؛
قانی دشمن ملکک ایچرز صو یرینه .

بعضی مؤرخین غازی کرایک ظلمکار اولدوغندن بحث
ایتمیشلر . حالوکه غازی کرای ، قرال (زیکموت) . کوندردیکی
بر مکتوبده او کوستدن صو کرا (۱۲ سنه) قرالسز قالان
اولاخرک (اوزی صوبی) طرفلرنده کی نهب و غارت و مظالم
کونا کونندن اشتکا ایدیور ، عثمانیلرک اسرایه اولان معاملات
عادلانلریله اجدادینک قومشورلیله صلح و صلاح اوزره
بولوندقلری سوبله یور و بوش یره قان آقیتلما می طرفداری
اولدوغنی ایما ایدیوردی . کندوسنه ظلم اسنادی ، ایکنجی دفعه
سریر خانیته بولوندوغی وقت مسند و حیاته کوز دیکدیکی
سزیدیکی نورالدین عادل کرایک قتلی فرمان ایتسی اولسه کر کدر .
غازی کرای ، حمت و طنبه ده ده بک بارز بر شخصیه مالک
ایدی . حتی وزرای عثمانیه دن بعضیلرینه (ضبور قلعه سی)
محافظه سنده بولوندوغی زمان ستم آمیز اوله رق :

تلخکام اولسه ق عجیبی حالزی بر کورک
بورنمزدن کلدی باله آجی صوبی ضبورک
اهل اسلام ایلرین کافر خسارت ایله دی
ای خدا نارسر سز رشوت آک اوتورک
عرصه رزم ایچره بز قان دوکوب قان آغلارز
وادی عشرته سز جام صفا ذوقین سورک
برتدارک اولمازسه کیندی آلدن مملکت
اعتماد ایتمزه کز اطراف عالمدن سورک .

بورا غازی کرای صوگ درجده اداره لی برخان اولدوغندن
زماننده قریم دولت عثمانیه یی اودرجده اشغال ایله مدی . فقط
(تاریخ ابوالفاروفده) محرر اولدوغنه نظراً اوزمانکی وزرا
طرفندن قدری بیلنمدی .

صمام کرای

باغچه سرای

اسمندن استدلال ایدمک بو قصبه نك غایت کوزل بر شهر
اولدیغی ادعا ایدرسیم طبیعی بی معذور کوررسکیز چونکه
بن ایسترم طوغدیغ بر دائماً کوزلنکله توصیف اولسون
باغچه سرای ، قریم شبه جزیره نك بیوکه قصبه لرندن
بریدر (آقبار ک - (سواستوپول) - ۳۰ کیلومترو شمالنده
بر دره ایچنده واقع و اطراف قیالقلره محاطدر هواسی یازین
معتدل ، قیشین بر آز صغوق فقط صافدر قصبه نك اورطاسندن
(جوروک صو) دنیلان کوچوک بر دره آقار بودرمک منبعی
قصبه نك شرقده باغچه سرای قورولمادن اول (صالاجیق) نام
محلده خانلرک سرایلری اولان یرده در و شهر ایچسندن کچمک
(خاچی اوزمینی) ایله برله شوب دکزه دوکولور .
(السبع السیار) صاحی باغچه سرايک ، حاجی کرایک
اجدادندن کوچوک محمد خان طرفندن بنا اولدیغی یازیور .
روس مؤرخلری ایسه باغچه سرايک تاریخی (۱۵۰۱)
سنه سندن باشلا دیغی و قریه تاتارلر کیرمهدن اول اوراده (روم) لر
بولندیغی ادعا ایدیورلر .

فقط نجه برنجی ادعا ده طوغری اولق ایجاب ایدر .
چونکه غنغوی روایتده موافق کلیور مساعده اولتورسه او
روایاتی نقل ایدیم :

[تاتارلر قریه کلدکری زمان کوچبه حالنده بولنیورلردی
بالطبع حیوانلری اوتلاتقی ایچون صولی مرعا آرایاچقلری
باغچه سرای و اطراف صو منبعلریله طولودر باغچه سرايه یاریم
کیلومترو مسافده بر صو منبعی واردیکه بوکا [آق چوقراق]
دینور . ایشته اورایه جادرلاری قورمشلردی بوقوناق محلنده
بوکون [اسکی یورد] دینور هر ایکیسیده بیوک بر قریه در .
او وقت باغچه سرايک بولندیغی موقع (طاولق) اورمانلق
ایدی صوبی مذول ، هواسی کوزل ، قوشلریک ترنمای قریم
خانلری بورایه عاشق ایتشیدی او ایچون خانلر بورایه کلیرلر

کونلرجه وقتلری آو اکلنجه لریله کچیرلردی ایستورلردیکه
بوراده بر قوناق قورسونلار بر قصبه تأسیس ایتسونلار وابدیا
احقادینه وملتنه بر خاطره و بر یادکار براقسینلار .

فقط بو اورمانلق زمینک عصرلردنبری قدیم بر صاحی
واردی اوده ایکی باشلی بر بیلاندی انسانلر ایله آکلاشامایان
بو حیوانی بورادن چیقارمق ، طرد ایتمک قولای دکلدی .
چونکه اکثریا کورونمز بعضاً کورونور جوق زیان ویرردی
دیل آکلاماز محاربه میدانه کلزدی بونک ایچون هیچ بر چاره
بولونامایوردی .

لکن خانک عزمی بویده ییقدی زیر خان (اسکی یورد)
ایله صالاجیقده کی سرای آراسنده بویله کوزل بر یرک بوش
طورماسنی ایسته میوردی (طوب قیا) آرقاسنده کی یولندن
کیدرکن بو طاولق (اورمانلق) بداینه مفتون اولوردی .
ویشیل آطه نك اورطاسنده بویشیل اورمانده کوزل بر سرای
یادرمایه آرتق قرار ویرمشدی هر نه اولورسه اولسون ایکی
باشلی آذرهای اورادن چبقاراجقدی آغاچلری بتون کسیدردی
ایشته تام او صیره ده بر درویشک اسرارلی و تأثیرلی دعایی
یشدی ییلان غائب اولدی و بر ده ابدیا کورونمک اوزره
چکیلدی . خانده سرای ایستدیکی کبی یادردی و سرايک
قابولری اوزرینه بوکوزل اورمانده عصرلرجه یشامش بر جوق
خاطره لر براقش و نهایت خانک کوزل خاطری ایچون وطنی
ترک ایتش اولان ییلان خاطره سی یاد ایدمک رسمی نقش
ایتیدردی .

فی الحقیقه بوکون بیلله باغچه سرايده کی خان سرايک طیش
وایچ قپولارینک اوزرنده بویله ایکی باشلی چفته ییلان رسمی
بولمقده در .

باغچه سرای قصبه سی بنا ایدلمدن اول خانلر یازین (اسکی
یورد) قریه سنده اوتورلار قیشین (اسکی قریم) طرفلرنده
(صلاچ) نام موقعده انشا ایتدیردکری سرایلرده وقت کچیرر
لردی یازین طبیعتک بوتون فیضیه متمم اولدقلری (اسکی یورد) ی
ترک ایتمک خانلره غایت کوچ کلوردی بونک ایچون باغچه سرايه
یادیم ساعت مسافده غایت بوکسک یالچین قیالر آراسنده صولی
بر محلده سرایلر یادرمشلردی و بورایه ده (صالاجیق) دیورلردی
فقط باغچه سرای تأسیس ایتسکدن صوکره بو سرايک قیمتی
قللادی .

شمدی بوراده یشامش حیاتک ترسب ایدمن کولکه لریله

چرکس قزلارینک آهوا بایقیشلی کوزلرینی آ کدیران صو منبلری قالمشدر باغچه سیرایک شرفنده طاع و قیالقلر اوزرنده اسکی بر قلعه واردر بو قلعه نك ماضیسی غایت اسکی اولدینی روایت اولنیور بو قلعه خانلر ایچون دشمانه قارشى ملحقاً وظیفه سنی کوردیکی کی خانلر اسکی قریمه ایکن باغچه سیرای زیارنلرنده بوراده قالیرلردی .

(۱۸۹۶) تاریخلرنده یهودیلر یعنی قرایملر بوراسنی یکیدن تعمیر ایدهرک تملک ایتدیلر و بر ایکی کورل و محتشم بنا وجوده کتیره رک (ملی موزه) حاله افراغه چالیشدیلر .

(۱۹۰۹) سنه سی باغچه سیرایلی تانارلر بوراسنک کندی ملکلی اولدیغنی ادعا ایدهرک ضبط ایتمه چالیشدیلر فقط موفق اولامادی دی صو ک انقلابده قوه جبریله ضبط اولدیغنی روایت اولنیر . قلعه آرتق خراب اولمش براسکلت حالده در فقط ماضیده محتشم بر حیات کچردیکنه یوکسک حصارلرینک کولکسز بنالرینک انقاضی دلالت ایتکده در قلعه خارجنده قرایملرک (بالطه یمز) نامبله عصر دیده و مقدس بر مزارلنی واردر . قلعه نك اک حاکم بر موقعنده عادتاً بر قیز قدر کوزل بیاض بر تر به واردر که بر چوق سیرانجامی و بر چوق وقایع عاشقانه بی الهام ایدر بر تر به خان قیزی ، تر به سیدر بو قیزک بو سلطانک حکایه سی تر به سی قدر غریبدر . [خان قیزی - تنکه جان خام] [۱]

قلعه نك قارشیسندن بر اورمانحقک صو کی آقان چنزار یشیل آه کنده مسلمانلرک مقدس و محترم طانییدی ایکی شهیدک تر به لری ایسسر وسا کت دوران قیالقلر آراسنده بر چوق وقایع تاریخیه نك جانلی آبدانیدر بتون یاز اوراسی زیارتکاه و تزکاه خواص وعامدر [غازی منصور سلطان ایله شیخ رمضان افندی] بی غننه تا مبادی اسلامیه عطف ایدر .

بورادن تا باغچه سیرایه قدر طار واوزون بر دره یشیل آغاچقلی بر چنزار بر چوق وقایع تاریخیه بی اوقور بوراده بیلیم تاریخک هانکی دورنده یرلشمش بر روس مناستری واردر . قیالری اویمش بنالر و کلیسالر یا میشر انسان بورادن کچر کن کندی نی نمود قومی دورنده ظن ایدر .

صو کره قریم خانلرینک ابدی خاطره سنی خلقلک قلمبنده یشاناچق بیوک بر مدرسه کلیر که بو [زنجیرلی مدرسه] سیدر بوراده اوچ درت یوز طلبه مجاناً تحصیلده بولنور . بومدرسه نك تاریخیچه سندن بحث ایتیه دیکر بر مقاله یه ترک ایدهرک بوراده بو قدرله اکتفا ایدیورم .

[۱] دیکر بر مقاله ایله [تنکه جان] حاکمک وقایع عاشقانه و شاعرانه سنی ایضاح ایتمه چالیشه جفر .

باغچه سیرای عصر لرجه قریم خانلیکت پیسی ادرس بر بوچوق عصر قدر بر فاصله دن صو کره ینه انشاء الله قریم ملی حکومتک مرکزی وظیفه سنی کوره حکدر .

باغچه سیرایک بو کون (۲۳) بیک نفوسی واردر . (۱۷) بیسی توران عرفه منسوب اسلامدر . باقی آلتی بیسی روم ، ارمنی ، یهودی ، قراشم ، روس و سائرده در . شهرک اقتصادی و تجارتی و صنعتی هان تماماً تانارلرک النده در .

باغچه سیرایک (۳۲) مسجیدی اولوب (۱۲) دانه سی جامعدر . ایکی دانه بیوک حمامی واردر . صو غایت مبذول اولدیغندن باشدن باشه چشمه لرله دوناملشدر .

اوچ بیوک مدرسه سی [زنجیرلی مدرسه ، اورطا مدرسه ، خان مدرسه سی] واردر . هر برینک اداره ایدهرک درجه ده مهم و قفلی واردر .

باغچه سیرای و عموم قریم و قفلرندن دیکر بر مقاله ده بحث ایدهرکیز . روس تقسیمات ملکیه سنه کوره باغچه سیرای (آتسجد - سیمه روپول) قصبه سنه تابعدر . اساساً موقماً بیومکه اوقدر مساعد اولمایان باغچه سیرای بر دیگر مرکزک بر بوداغی اولارق قلماسی بالطبع تجارت یوکسلمه سنه مانع اولدی . فقط تاریخی بر موقعی حائر اولدیغندن هر سنه بر چوق زواری کندیسنه جلب ایتکده در .

روس اداره ملکیه سنده زمستوارلرک بیوک قوت و نفوذی واردر . قریمه زمستوا تشکیلاتی تطبیق اولنور کن باغچه سیرای استئم بلدییه انتخاباننده نسبی اکثریت یرلشمیدی . بونک نتیجه سی اولارق بلدییه اعضاسنک ثلثانی تانار ، ثلثی ده دیکر عناصر اجنبیه دن تشکل ایدردی .

بناء علیه تانارلر هر ایستدکلرینی اکثریت ایله قزانه بیلیرلردی . چونکه (اوپراوا - بلدییه) کندی اللرنده ایدی .

ژاپون محاربه سندن صو کره روسک استبدادی قائم یرلشمیدی . هر ساحه ده ظلم و اعتسافک ، تضییق و استبدادک بتون احکامی تطبیق اولنوردی . مکتب لر قپانور ، منور خواجه لر نفی اولنور ، جمعیتلر تحیدید ایدیلر ، حق ایسترلردی که آیین دینه مزه ده مداخله ایتسونلر . بر قانون مخصوص ایله (۱۹۱۱) ده باغچه سیرایک بوامتیازینی ده فسخ ایتک ایستدیلر . فقط بوامتیاز (یه قانه رینا) نك خصوصی بر [اوقاز - امر نامه] سیله تصدیق اولماسی باغچه سیرایلرک سسلرینی چیقارمایه وسیله اولدی . هان مرحوم اسماعیل بک غصبرنسکی نك ریاستی آلتنده بر هیئت بر سبورغه کیدی و امتیازی ینه اصلی اوزرینه ابا ایتدیره بیلدی .

(ابتدائی روسجه مکتب) و بر قیاس و برده ارکک چوققلر ایچون پروکمنزیا (رشدیه مکتبی) آچلمشدی .
(۱۹۰۵) انقلابدن بالاستفاده باغچه سرایدلر بر (تاتار جمعیت خیریه سی) تأسیس ایتشدیلر . بوجمیت معارف خصوصنده چوق فعالیت کوسترمشد و بر چوق طلبه لری روس مکتبلرنده و مالک اجنبیه ده تحصیل ده بولونیدردی . قریمک هر قصبه سنده تاتارلرک جمعیت خیریه لری واردرد .

باغچه سرای شیمندوفر خطیله مرکز ولایتیه مربوط اولدیغندن یوکسک بر موقع اقتصادی نی حائز دکلدر . مع مافیه موقعک مساعده سندن اعظمی استفاده ایدیهیلر . باغچه سرای حقیقی معناسیله زراعت شهریه ده دکلدر . فقط اطرافنی دره لردن عبارت اولدینی ایچون باغچه جیلق تمامیه ایلروله مشدر . قریمک جنوب قسمی بر طاقم عارضه لی اراضی صاحبی اولدینی ایچون بالطبع زراعت غیر قابل در . فقط هواسنک مساعده سی صوبنک مذبولیتی هر دورلو سبزه و حبوبات یتشدر مک غایت مساعده در . باغ ، باغچه ، بوستان و توتون باغچه سرای اطرافنک اک ایلری کدن زراعتدن در .

باغچه سرای بر صنعت شهری در . چونکه بوشهر عصر لرحه قوجه بر خانلرک مرکزی اولمش و اونک بتون احتیاجات مدنیه و عسکریه سی تأمین ایتشدرد . خانلرک سقوطندن اول بوراسی صنعت اعتباریه یوکسک اولدیغه شبهه یوقدر . فقط استیلادن سوکره عصرک احتیاجاتیه و علوم و فنونک تکاملات سریعه سیله متناسباً یوکسه ان آوروپا فابریقه لرینه طبیعی رقابت ایدیه جهکدی . بر رهبرده یوقدی که اونلری ایفاظ ایتسون و عالم مدنیت ایله مسابقه یه کریشسون .

بالطبع اوراده بو کون صنعت سونمش مثلاً و قیله قوندره اعمالی ایچون بشیوز - بیک ترکاه چالیشیرکن بوکون بش ترکاه قوت یومیه سی چیقارمقدن عاجزدر .

مع مافیه بوکون ینه بر طاقم صنعتلر وارکه هنوز موقع اقتصادی نی ترک ایتمه مشدر . مثلاً [دباغجیلق ، باقیرجیلق ، دمبرجیلک و سائره]

باغچه سرایده اوتوز ایکی اصنافک بولندیقی سویله نیور و [اصناف لونجاری] بایلیرکن بولری بالذات کورمک ممکن اولیور .

(لونجا) لر ملی بر تشکیلات و احتیاجک دوغوردینی برشی در و روح ملتده یشادینی ایچون بعضاً ینه بویه اجتماعلر یاپارلر . بوراده ملی وجدان دوغار و یشار . عصری تشکیلاته

صوک اول سه طرفنده اعچه سرای چوق ترقی ایتدی .
(۱۹۱۰) سنه سنه قدر باغچه سرایده (باقچه) یوقدی . تاریخ مذکورده بر قاج تاتار کنجکک همشله ایکی باقچه آچیلدی . بوباقچه لر یری تاتارلرک النده و بتون معاملات اونلر سایه سنده تدویر اولمقده در .

باغچه سرایک معارفی بتون روسیه مسلمانلری ایچون برایشیقدر . بوایشینی یاقان بتون عالم اسلامک مدیون شکران قالدینی [مرحوم اسماعیل بک عصرنسی] در . شهر ایچنده اون بش ابتدائی و بردانه رشدیه مکتبی واردی . فقط بر رشدیه بیله روس حکومت خفیه سنک کوزینه باطدی و همان قیادتی . صوک سنه لرده روسک تضییق اوقدر ایلروله مشدی که حق (جمعیت خیریه) لرده بیله روسجه قونوشولماسی و معامله نک روسجه جریاتی تکلیف ایدیوردی . قوجه بر ملتک عصر لره حاکم اولمش بر عصرنی قسماً تضییق ایله هجرتیه مجبور ایدوب محو ایتدیکی کی دیگر بر قسمی ده تمیل ایدرک روسلاشدره رق یوق ایتمهک چالیشیوردی . فقط صوک مکفورده سنه نائل اولامایه جقدی . حقیقته روسک صوک پارچالانمسی بوجور وک سیاستک نتیجه سی ایدی .

باغچه سرایده ایلیک ابتدائی « اصول صوتیه » مکتبی بالذات اسماعیل میرزا عصرنسی آچمشدی . بومکتب فی الحقیقه ابتدائی ایدی . فقط دارالمعلمین و طیفه سی کورییوردی . بتون روسیه نک هر طرفدن فوج فوج طلبه کلر بر قاج ای اصول و تربیه کوردکن سوکره مملکته دوز همان تطبیقاتیه باشلاردی . بوفدا کار اوردو چاریک عصر ظرفنده (۱۰) بیک ابتدائی مکتب آچمشدی . طبیعی بو اوردونک باش قوماندانی اسماعیل بک عصرنسی [امرنامه - ترجمان] لریله اونلری ارشاد و تقویه ایدیوردی . قریم معارفک صفحاتی دیگر بر مقاله یه ترک ایدیور .

باغچه سرایده هر مدرسه نک یاننده بر کتبخانه بولنور فقط یکی آثار بولمازدی . اسکیدن غایت زنکین اولان بو کتبخانه لر استیلانک عقبنده پترسبورغ و موسقوا کتبخانه لر نی تزین ایتمشدی . قالان کتابلرده دقتسزک یوزندن ضایع اولمشدی . بواحتیاجی تأمین ایچون (۱۹۰۷) سنه سی شهر نامه عمومی بر کتبخانه و قراخنه کشاد ایدلدی . روسجه ، تورکجه ، تاتارجه یکی بر چوق اثرلر مباحیه ایدلدی . طبیعی کنجکک عالمی بوندن چوق استفاده ایتدی .

باغچه سرایده بری زمستوا دیکریده شهر نامه ایکی اشقولا

بونلرده (عالم صبیان) ، (قادیستر عالمی) مجموعه لرله (قهقهه)
نام مزاح غزته سیدر .

باغچه سرایی

سیمر مبدل

قریم خلق ادبیاتندن : [*]

سفرنامه

کلدی اوردلدهن خبر لهلر سوزی بوزیور
قریم ندره؟ ویرکویوق خان اوده کیل بهن دییور
جکیت قولنده قاجن وار منجیلکه خبر وار
ای اوغلانلر توپلاشک تیزدهن بیزه سفر وار
آشالار فالانسون اوق یایلاری مایانسون
اگر آغاچ یا قلوب قاوور مالار قاینالسون
آل قلینجی آصقیدان جه قایراغی یوزینه
قلینجک اگر آق بولسه قارم توشمهز کوزیکه
یکی طرشاو بیر ارقان آصیکز اگر قاشینه
قزیل مهشین نظرلق طاقک آتک باشنه
سفرلک آتک سه میرته دون بولسه آریماز
سه میز آتک یول آماز دونه نده کی یاراما
چه که نیکی طارتوب کی ، آق قاپاغک باصوب کی
یوله آنایک یوقدر هر شئیکی باقوب کی
کلدی امر سارایدان جقدق یوله مامایدان
دعایم آلام آنایدان اوقلارمی بابایدان
جاوسه وندر مامایلار جاوور کدر مامایلار
ایل آشوب سفر وار حلال ایدک آغیلار
اگرله ندی آل طورو باشی ییلدیز قاشقه در
خان قولنده جکیت کوپ مامای بکی باشقه در
یه تمش جورا یاننده آت اوینانوب چیقیدیلار
یه تمش آنایه تمش طاش صوسه پدیروب چیقیدیلار
دعا ایدوب خانم آنای چدامادی باییلدی
یه تمش آتک توزانی طومان بولوب باییلدی
طویلاش اولدی بیزلره غازی کرمان جولنده
قزیل یاغلیق قره قاجی جمله مزک آلینده
طاتدار کلدی اودامان کفه توبی قهرمان
بارین آرغین قارت قچاق جمله سیندهن قوجامان
[*] عثمان نوری ثفه ندی آق قوراقلی طرفیندن قلمه آلینوب ده
تدرنانی توجده باغچه سارایده مرقع تماشا به فونیلان « قریم کرای
خان » نام بیه سدهن آلینان بوسفرنامه . قریم کرای خان زماننده
یه تیشمش شاعرلردهن ادب ثفه ندیشکدر .

مالک اولیان ملتر ایچون بویله جمعیتلرک نه قدر مفید ونه قدر
استفاده لی اولدیغی ایضاحه حاجت یوقدر .

شهر کوچوک اولقله برابرینه بر قاچ فابریقایه مالکدر .
از جمله « الماس فابریقای » شهرک بوتون احتیاجاتی تأمین
ایتدکن صوکره خارجه ده یوز بیگلرجه بوط چنتو اخراج
ایدن بیولکر « چنتو فابریقه سی » در وبر چوق اوون دکرمن
فابریقه لریده واردر .

باغچه سرایک پک اسکیدن قالان بر چوق محلی صنعتلری
واردرکه بر قسمی حمایه به واصلحه فوق العاده محتاجدر . دیگر
قسمی بو کون بیله احتیاجات محلیه یی تطمین ایتکده در . مثلاً
(چاریقچیلق) قریملرک ملی بر صنعتدر . بوضعک مرکزی
باغچه سراید . هر طرفه اورادن کوندریلر . هر سینه بیگلرجه
روبله بو سایه ده باغچه سرایه قراندیرر .

(چاریق) اوکوز ، آت دریسنی محلی بر طاقم عملیات
ایله پیشیردکن صوکره یاپیلر . یازین قیرده ، چولده چالیشان
زارع ایچون اک موافق بر آیق قابی در .

دباغ اصنافی باغچه سرایک الکجانی صنعت هیئت در قرون
وسطاده قریمک سختیانی تاهندستانه قدر کیدردی و فوق العاده
رغبت و رواج بولوردی . بو کون بیله بتون روسیه و حتی
آوروپاده قیمتی غائب ایتمه مشدر . بو کبی سختیانی آوروپا
فابریقالری استحصال ایدمه مدیکی ادعا اولسور . احتمال بو ادعایی
استخفاف ایدمه بیلر . فقط شوراسی اونو تمامیلدرکه عصرک
ترقیات علمیه و فیه سی محیر العقول صنعتلری وجوده کیدردیکی
حالده مثلاً چینجیلکده (قرون وسطی) قدر مهارت
کوسترمه مشدر . کذا بو کون کیماک ترقیاتی تاریخ حیات
بشرک هیچ بر صفحه سنده ممکن اولما مشدر . مع مافیه مصرلیلرک
عصرلرک وقایع تاریخیه سی قورومش اسکلتلرنده کوسترون -
(مومیا) لرینک بر مثالی ایتاندن اظهار عجز ایدیور .

شو حالده هر قوم کندی احتیاجاتیله متناسباً تجربه لردن
ملهم اولارق بعض اختراعلرده بولتمشدرکه عصرک ترقیاتی
هنوز اونک ایچنه طمرلرینه قدر نفوذ ایدمه مشدر .

باغچه سرایی بو کون اک زیاده میواسیله ، توتونیه ، بوستانیه
وسیزه سیله تمایز ایتمشدر .

باغچه سرایه اصل شرف و یردن اوتوزبش سنه دنبری مالی
وجاتی وحدت اسلامیه وتورک برلکنه صرف ایدن (مرحوم
اسماعیل بک غصبرنسکی) نک مطبعه سیدر . بوراده یوخی
(ترجمان) غزته سی چیقار هفته اق اوچ ژورنال چیقارکه

قریمینک روایسی

دولاشیرکن قریمده بر ساحل دلفزادہ
یورغون یاسلانہرق کوزل بر چنزاردہ
قرالمی چالارق اوتلاتیرکن قوزولری
دوشونوردہ ، جنکیزلری ، یاوزلری
حیرت ایدہرک توج دریایہ معنادہ
اوبوتمشدی دکزک ایکلتیسی بنی ازوادہ
تا کہ اویاندم برخوش سحر روخفزادہ
افقلر آچلمش ، هلالی کوردہم سہادہ
قوشلر لغہ سازدی بنینہ آم وزاردہ
نہ غریب حیات واردی بو عالم رؤیادہ
مفکوره ، ایمان صاچہرق کچدیکی یردہ
بیوک اردوکتیوردی کوزل قریمہ امدادہ
بولشویکلر تیرہ پەرک دشمنلردن بیک دردہ
قاتل ، یغما کر چہلر قیرلمشدی ہر یردہ
اوردودہ سنجاقدار اولان بریر سالخوردہ
سوزہ آغاز ایدہرک یانمہ کلدی
بر طور پدرانہ ایلہ بکا سلام ویردی
فقط پارلاق کوزین کورمہ مشدم براردہ

دیدیکہ :

اوغول ایتہیک بودریانی بی پایانہ حیرت
ہنردرکہ : ملت خدمت ، ایتہک تربیدغیرت
اقبال ملتدن ایلرم بیوک بر بشارت
ترک ایلہ ملالی ، کوکلک اولورشن و شطارت
طوتمہیک کوکدہ حسد ، کبر ، عداوت
چونکہ بولہ جقسک ہر شیندہ بر صلاوت
ایشته کوردیکک ملت ، مادر وطن
دوشوردہ اوکا اموردہ احکام قران
کوردہ کہ یوکسلمش قریمہ ملی وجدان
ارتق روحہ کیرہ مز بولشویک شیطان

ماقریکوی :

ایہامیل غصہ پرستی شا کردلرندن

قریملی معلم

فوزی آلطوق

طاوول زورناطوی . بازامہدی کوندہ توپلاشدق
یہدی قوربان چالدیروب جاویوللاریخی اویلاشدق

یہدی بیک اوغلان بیربولوب آتی صودن تپردک
یہدی ساعت بیر طغش آق یلغہدہ کچوردک

قریم کرای توردہ مز یە تیشوب کلدی کرمنده
شیرین یارین بکلہری سلام طوردی سایمہندہ

اردہل شہری آق شہر قوجاماندر جامی
بوشہردہ قاتلشدی یزہ بوغدن تورہسی

باش بایاری زور بایار ہدیہ سی قرقلامہ
قرق آغیر قرق طانا جملہ سی ہپ صایلامہ

خان چادری قاشنہ قورولدی بایار چادری
صیلاوینہ قویدیلار صیلاماجی باطری

قریم کرای ہر بایار قلدیلار کہ کھنی
لہ بکنک باشینہ یچدیلہر پیشکشی

قارہ قوشلار ایلہری ایکی قولدہ آق قوشلار
آت نالانور قایراق اوینار آغاریلوک قلینجلار

خبر آلدق یولیز باطاق اورمان آق تیکن
بوسفرہ صاو کیروب کیملہر صاو قایتیر ایکن

بیزلہر قچچاق اوغلی ز چامورہ بانار چیقارز
کونہش اولسہ قوریدر صو تاپلسہ چایقارز

باش یازیسین کوز کورور حکیت ہر حالہ کونہر
جان قورتیلا سلامت آغو آچی ہم اوتہر

منجیلک = بنجیلک ، آلاشا = آت ، اگر آغاچ =
اگر قاشی ، اگر آغاچی ، قایراق = بیلہی طاشی ،
طرشاو = آتک آغاغہ اورولان بوغاغو ، دون = دورت
یاشندہ آت ، آریق = قوتدن دوشمک ، ضعیفہ مک ،
مامای = قریمہ برکویک اسمی ، جاورک = دوشمن
یورکلی ، قورقاق ، چدامق = تحمل ایتہک ، دایامق ،
طوی = دوکون ، جاد = دوشمن ، اویلامق = دوشونمک ،
آق ییلغہ = ہوزن ، « دینہ پر » نہری ، کرمن = یمن کوی ،
اسملری ، اردہل = ترانسوالیا ولایتی ، کہ گہش = مشورت ،
قایتمق = عودت ایتہک ، چایقامق = ییقامق . حلاللامق ،
کوتمہ مک = مقاومت ایتہک ، قارا قوش = قرہ قول مفزہلر ،

سرعت -- انتظام -- جدیت

کتابخانه سودی

استانبول - باب عالی جاده سی نومرو : ۴۰

استانبولک اک فعال واک متشبت کتبخانه سیدر . احوال فوق العاده یه رغماً خلقک احتیاجنی تأمینہ خادم ہر درلو کتابلرک نشرندن کری دورماز . ہر نوع یکی واسنی کتابلر ایچون یکانہ مراجعتکاہدر . طشرہدن وقوع بولہ حق سپارشلری سرعت ممکنہ ایلہ کوندیرر .

کتابخانہ سودینک یکی نشریاتندن :

بین الملل اصول تمثیل

ایسکان مہاجرین

بو اثر ، اورویا دول معظمہ سنک مستملکہ لرندہ تعقیب ایتدکلری اصول تمثیلک عالمی ، اجتماعی ، فلسفی ، اقتصادی شکللری احتوا ایدیور . عموم مسائل ، اک صوک علم اجتماعی اساسلرینہ نظراً تحلیل اولونیور و مناقشہ لی ، بیطرف بر محاکمہ ایلہ نتیجہ لر کوستریلیور .

انگلینزلرک مصر لیلری ، ہندیللری نہ صورتہ ادارہ ایتدکلری ونہ درجہ موفق اولدقلری ، فرانسلزلرک عربلری تفسیح ایتدیرمک ایچون تعقیب ایتدکلری اصوللری وبالخاصہ ، روسیانک تورکلر حقدنہ تطبیق ایتدیکی تمثیل اصولنک درجہ لرینی صحیح و شایان امنیت بر صورتہ آ کلامق ایستہ یئلرک مراجعت ایدہ جکلری یکانہ اثر درر .

فیانی : ۴۰ غروشدر

تورکمن شیرتلی

آلمانجہدن ترجمہ ایدلمش ، تورکیادہ کی تورکملرک حیات و معاشرتی حقدنہ حدی وثائق احتوا ایدن بو اثر ، دو قنور فرایلیچ و مهندس رادلیغ نامندہ ایکی متبع آلمانک اثر تآلفی در . پک قیمتی معلوماتی احتوا ایدن بومہم اثرک فیثاتی ۵۰ غروش اولوب ۵۳۶ بویوک صحیفہ در .

مکمل و مفصل

آش اوستہ سی

محررہ سی : علویہ مولان خانم

شیمدی یہ قدر نشر اولنان یمک کتابلرک اک مکملی اولوب آلاتورقہ و آلافرانغہ [۲۵۰۰] ی متجاوز یمکلرک صورت طبیح واحضارندن باحذر . فیثاتی ۵۰ غروش

بارہ غروش	بارہ غروش	بارہ غروش
۵۰ سامی بک	۲۰ تاریخ ادیان	۱۰ علم سما
۱۰ آناطولیڈہ طنین	۱۲ تحلیلی تاریخ اسلام	۱۰ اسرار الحروف
۱۵ معزز وطنہ	۷ وجزہ لر	۲۰ اولولرلہ نصل قونوشمہ لی
۱۰ قبر منکشہ لری	۲۰ تورکجہ خطبہ لر	۶ علم نجوم و ضالع
۲۰ بیانی کللر	۱۰ حورا و زورا	۸ مانیاتیزمہ و اپنوتیزمہ معلمی
۱۵ معکس خیال	۲۰ وجود و اغلنی	۵ او خاتمک قولای یمکلری
۱۵ تاریخ و مورخلر	۳ تورکجہ آداتلر	۳ صیتمہ خستہ لنی
۲۵ علم نباتات تاریخی	۵ لامارقیزم	۲۰ کبہ لک و طوغورمہ

[کتابخانہ سودی] فہرستی آرزو ایدنلرہ مجاناً تقدیم اولنور .